TÜRK SOLU

Yıl : I
Sayı : 47
8 Ekim 1968
100 kuruş

gençlikle dayanışma görevdir

Türkiye'nin millî dâvalarının en fedakâr savunucusu olan gençlik, davranışlarında, ilerici ve millici bir ruhla yorumladığı yasaların kendisine sağladığı olanaklardan en sonuna kadar elbette ki yararlanacaktır

Türkiye'de kurulu sömürü düzeninin sürüp gitmesinden yana olan gerici güçlerin statükoculuk etmesi anlaşılır bir şeydir. Onlar elbette ki, bu ülkede yaprak kımıldamasın isterler. Onlara göre, kurulu düzenin kendi denetimleri altında tutabildikleri üst yapı kurumları, her türlü dış etki dışında, kendi sınıf çıkarlarına uygun biçimde işlemelidir. Bu dış etki denen şey, Türkiye kamu oyunun en bilinçli bölümünün millici ve ilerici nitelikte etkisi olsa da, yasalara uygun olsa da, önlenmeli ve söz konusu kurumlar, kendi başlarına buyruk işleyerek, her dört yılda bir, gerici bir iktidarı işbaşına geçirmelidir.

Statükocu güçlerin bugün çıkarlarına uygun saydıkları ve savunucusu kesildikleri üstyapı kurumlarına karşı çıkacakları tarihi an henüz gelmemiştir Türkiye'de. Bu an gelip çattığı zaman, söz konusu kurumlar emperyalizm ve işbirlikçilerinin çıkarlarına hizmet edemez hâle geldikleri zaman, Amerikan emperyalizmi yerli ortaklarıyla birlikte bu kurumları ve bunların hukukî temeli olan Anayasayı rafa kaldırma çabasında olacaktır.

Bunun en son örneklerinden biri Yunanistan'dır. Bu ülkede burjuva parlamentarizmi Amerikan emperyalizminin ve işbirlikçilerinin çıkarlarına uygun düşmediği anda, faşist darbe yoluyla ortadan kaldırılmıştır. Bir «komünizm tehlikesi» değil, Papandreu'nun ılımlı Merkez Partisi'nin başkanlığında ılımlı bir koalisyon hükûmetinin iktidara gelmesi söz konusu olduğu halde, yıkılmıştır parlanmanter düzen Yunanistan'da. Ve Kore'den Guatemala'ya kadar, Gana'dan, Santa Domingoya kadar, Amerikan emperyalizminin boyunduruğu altına düşen ülkelerde bu hep böyle olmuştur: «Ben beyimi buraya kadar severim!» Ve Türkiyedeki Amerikancı çevreler de, hayranı geçindikleri burjuva parlamantarizmini, ancak kendilerini iktidara getiren bir amaç olduğu sürece seveceklerdir. Ve yaprak kıpırdamamasını istemeleri, parlamantarizmin bugün Türkiye'deki fonksiyonunu sonsuzluğa dek yerine getirmeğe devam etmesini sağlamak amacıyladır.

Gerici güçlerin burjuva parlamanterizmini yerli ve yabancı sömürücüler hesabına çalışır bir makine halinde tutma yolunda çaba göstermeleri, kendi sınıf açılarından görevleridir. Nasıl ki, bizim görevimiz de, bütün kurumlarıyla Anayasa düzenini, Türkiye'nin millici güçlerinin çıkarına çalışır bir düzen haline getirmekse, nasıl ki söz konusu kurumlara emperyalizmin ve işbirlikçilerının oyununu bozan, gerçekten demokratik nitelik kazandırmak görevimizse; bu da Büyük Millet Meclisi ile birlikte, Danıştayıyla, Yargıtayıyla, Yüksek Hâkimler Kuruluyla, özerk Adalet cihazı ve Üniversitesiyle, tabiî senatörlük müessesesiyle vb. Anayasa'nın bütün kurumlarının, yasaya uygun biçimde, tam yetkiyle her türlü baskı dışında işlemelerini ve Türkiye'nin siyasî ve toplumsal hayatında ağırlıklarını duyurmalarını sağlamakla olur; her Türk vatandaşının Anayasanın kendisine sağladığı demokratik hak ve özgürlüklere sahip çıkmasıyla, bunları son katresine kadar kullanmasını bilmesiyle olur.

•

Bu günlerde Türk toplumunun en bilinçli ve en aktif parçası olan öğrenci gençlik saflarındaki haklı huzursuzluğun ve bunun doğurduğu kaynaşmanın kaçınılmaz tezahürlerine tanık olmaktayız. Türkiye'nin millî davâlarının en fedakâr savunucusu olan gençlik, davranışlarında, ilerici ve millici bir ruhla yorumladığı yasaların kendisine sağladığı olanaklardan en sonuna kadar elbette ki yararlanacaktır. Ve bu yasalar içinde kalmayı da bilecektir.

Gençlik hareketi karşısında bütün Türk yurtseverlerinin, toplumumuzdaki bütün millici güçlerin tutumu bir millî dayanışma tutumu olmalıdır.

İktidarın solundaki ana muhalefet partisi CHP'nin, yöneticileri arasında, «seçimlerde partimiz için olumsuz etkisi olabilir» düşüncesiyle gençlik hareketine karşı bir eğilim sezilmektedir. Bu eğilime kapılanlar 1969 seçimlerinden çok umutludurlar. Ve haklı olsa da gençliğin yapacağı çıkışların, partilerinin seçim şanslarını zedeleyeceğini sanmaktadırlar. Bunlara göre, bir yandan CHP'ni «Ortanın Solu» sloganıyla emekçi halka daha yakın bir siyasî çizgi izlemesi, öte yandan Demirel iktidarının başarısızlıkları, seçmeni kayıtsız bırakmıyacak ve 1969 yılı, çok partili düzenin Türkiye'de kurulmasından bu yana ilk defa olarak, CHP. için bir zafer yılı olacaktır.

Bu iyimser baylar bir-iki önemli noktayı gözden kaçırmaktadırlar: Bir kere, taşıdığı bir sürü çelişkileri ve tutarsızlıkları hesaba katmasak bile, Ortanın Solu sloganı, halkın gözünde henüz uygulama alanı bulmamış bir po litikacı vaadinden öte bir değer taşımamaktadır. Halkın siyasî nutuklarla bilinçlenmediğini ve akla karayı ancak somut deneylerden sonra ayırdettiğini de (bizimki dahil) bütün ülkelerin parlamantarizm tarihi yazar. Türkiye'de emekçi halkın, devrimci geçinen aydın zümrenin elinden, bu zümrenin «devrim» dediği şeyin nimetlerini görmediği bir gerçektir. Türkiye seçmeninin şartlanmasında ve bugün her karşısına çıkan gerici demagoga kanmasında bu tarihî gerçeğin büyük payı vardır. 1969'da da durum, bu bakımdan değişecek değildir.

Türkiye'de gerici güçler, yoksulluğu içinde bunalan ve tek kurtuluşu mukaddesatına sarılmakta bulan halkın bu ruh haletini kendi çıkarlarına pek güzel kullanabilmektedir. Onbinleri bulan cemaatlerle kılınan siyasî nitelikte sabah namazları, bu bakımdan da 1969 da aşırı iyimserliğe kapılmanın yanlış olacağının kanıtıdır.

Ve nihayet 1969 seçimlerine işbirlikçi sermaye — feodal aga ortaklığının siyasî alandaki baş temsilcisi AP., hiçbir partiyle kıyaslanmıyacak ölçüyle geniş maddî olanaklarla girecektir. Burjuva parlamanter mücadelede paranın ne büyük bir etken olduğunu elbette ki bu baylar da bilirler.

•

Gençlik hareketine karşı olumsuz tutumu Fransa ile bir paralel çizerek savunanlar var. Ama Fransa örneği ileri sürülerek devrimci dayanışmaya karşı davranışlar savunulamaz. Evet gençlik ve işçi hareketlerinden sonra gidilen seçimde Fransa'da iktidardaki parti durumunu güçlendirmiş ve sonuçta muhalefet partileri geçen bahar olaylarından zararlı çıkmışlardır. Ama bizde ancak yüzeyde bir kıyaslamada bulunanlar, bizdeki gençlik hareketinin mevcut iktidarın durumunu güçlendireceği sonucuna varabilirler. İşin esasında Fransa'nın durumu bizimkinden çok farklıdır. Orada mücadele çok daha ileri, çok daha yüksek bir düzeyde verilmektedir. De Gaulle Fransız millî burjuvazisinin adamıdır. Ve Amerika'ya karşı bir dış politika uygulamada, çok kez kendi solundaki partileri geçmekte, onları kuyruğunda sürüklemektedir. İlerici dünya kamu oyunun gözünde Fransayı Nato'dan çıkaran De Gaulle, Nato'da kalmadan yana olan «solcu» «sosyalist» Mitterand'dan elbette ki yeğdir. Sömürülen bir ulusun bilinçli, anti — emperyalist vatandaşı için, Renaud Fabrikasındaki otomobil ve televizyon sahibi Fransız işçisinin masasında fazladan bir biftek parçası, fazladan bir bardak şarap bulundurabilip bulunduramaması hiç de önemli değildir. Onun için önemli olan, dünya emperyalist sömürü sisteminin başında bulunan Amerika'ya kimin meydan okuyabildiği, kimin sosyalizm maskesi altında Amerikancılık edeceğidir. Fransa olayları, solcu partilerin kontrolları dışında ve bir bakıma onlara rağmen patlak vermiştir. Olaylar geliştikten sonra da bu partiler hareketin başına geçememişler, geçmek istememişler ve hattâ iktidar sorumluluğundan kaçmışlardır. Ve tarih de bu yüzden kendilerini affetmemiş, cezalandırmıştır. Fransız Solunun son seçimlerde gerilemesini ancak bu biçimde yorumlayabiliriz.

Türkiye'nin durumunun Fransa'nınkinden çok değişik olduğunu uzun boylu ispat etmenin gereği yok. Türkiye'de iktidarda olan Amerika'ya karşı bir dış politika güden millî burjuvazi değildir. Türkiye'deki iktidar, Amerikaya karşı yüzü yumuşak, onun paralelinde bir politika güden, işbirlikçi çevrelerin temsilcisi bir iktidardır. Türkiye'de muhalefet saflarındaki kuvvetler dengesi de Fransa'dakinden pek farklıdır. Hem Fransız mukavemet hareketinin lideri, meslekten asker, milliyetçi general De Gaulle ile meslekten müteahhit, Amerikan Morrison şirketinin temsilcisi Bay Demirel en son akla gelecek kimsedir.

Türkiye kamu oyu, CHP'nin gençlik hareketleri karşısında destekleyici bir tutumu benimsemesini yadırgamak şöyle dursun, bu siyasî örgütün kendi kemalist kökenlerine sadık kaldığını kanıtlayan bir davranış sayacaktır. Ve bundan CHP. zararlı değil, kârlı çıkacaktır.

Varsın AP. demagogları, seçmene, «ortalığı karıştırdılar, iş yapmamıza fırsat vermediler» diye yakınsınlar Seçmenler safında aklı başında olanlar çıkacak ve kendilerine şöyle haykıracaklardır: «Hükûmetin başındasınız, iktidar elinizdedir, huzursuzluklara, karışıklıklara meydan vermeyen dirlik ortamını yaratmak görevinizdir. Bu dirlik elbette ki, yurt basmakla, üniversiteli öldürtmekle kurulmaz...»

•

Bir de ortanın soluyla arasındaki mek parmaklık mesafeyi, her gün biraz daha kapatan TİP. yöneticilerinin tutumu var: Bunların gençlik hareketleri karşısındaki davranışı, başka türlü ifade edilmekle birlikte, özünde statükocularınkinden hiç de farklı değildir. Onlar da yaprak kıpırdamamasından yanadırlar. Kendileri dışında ve kendilerine rağmen gelişen gençlik hareketleri saflarında bozguncu, bölücü tutumlarını haklı göstermek için ileri sürdükleri açıklama her geçen gün daha az kimseyi kandırmaktadır; gençliğin her kanunlu çıkışı karşısında, «sakın ha! Sonra faşizm gelir!» «hareketsiz durun ki faşizm gelmesin!» demektedirler.

Saflarında nice gerçek sosyalisti barındıran TİP'i şu anda yönetmekte olan kliğin, toplumumuzun en bilinçli, en millî, en aktif yanını temsil eden gençlik hareketi karşısındaki baltalayıcı tutumu ancak şöyle özetlenebilir Faşizm fiilen varmış gibi köşede sin ki, faşizm resmen gelmesin!

Tutucu güçlerin izniyle sosyalistçilik oyunu; insanı işte buralara kadar düşürür. Türkiye'de sosyalizmi tarihî kökenlerinden koparma yolunda çaba göstermekle işe başlarsın, sonunda anti-emperyalist gençlik saflarında bozgunculuk edersin, sosyalizmin bilimine küfredersin, doğrudan doğruya tek satırını okumadığın Proudhon'u, gene doğrudan doğruya tek satırını okumadığın Marx'a karşı savunma şarlatanlığında bulunursun.

Devrimci gençlik (TİP. üyeleri dahil) Aybar ve grupçuluğuna oynatılan oyunu hergün daha açık olarak görecek ve bu grupçuğun AP. paralelindeki bozguncu eylemi, devrimci gençlik saflarını bölemiyecektir.

Başyazı

Saklambaç oyunu

Suphi Karaman

Çocukluk hatıralarımız arasında çeşitli oyunların izlerini unutamayız. Aslında çocuklukta geçen hiçbirşey unutulmaz. Hafıza kanunları küçük yaşlardaki hatıraların daha kuvvetli izler bıraktığını bildirirler. İnsanların yaşlandıkça çocuklaşmaları, sonradan edinilen tüm izlenimlerin unutulmasına karşılık sadece çocukluk duygularının unutulamamasının bir sonucu olsa gerek. Oysa sonradan edinilen tüm izlenimlerde de çocuklukta edinilen duygu ve izlerin büyük etkisi vardır. Çocukluk, çocukluk ruhu, çocuğun iç dünyası çevrenin ona vereceği acı yada tatlı tüm etkilere karşı son derecede içtenlikle doludur. Bu çağlarda çok basit gibi görülen, önemsenmiyen küçük olaylar daha sonraki dönemlerde büyük sonuçların nedeni olurlar. İnsan karakterinin somutlaşmasında o küçücük yaşa ait hatıraların izlerini bütün devrimcilerde görmek mümkündür. Kötülüklerin etkisinde iyilikler için bilenen karakterler gelecek mutlu günlerin müjdecisi olurlar. Halkın mutluluğu için, toplumun yararı için yüksek karakterde bireylerin çoğalmasında halka dönük eğitim zayiatı azaltır.

Halka dönük eğitimde çocukluk çağı oyunlarının da bir seçilmişliği vardır. Saklambaç oyunu çocuklar için eğlenceli ise de, askerlik ve savaş kuralları dışında eğitici değildir. Azınlıkla bahis konusu olan askerlik ve savaş kurallarının daha önemlilerini meslek eğitim döneminde görmek mümkündür. Çoğunlukla ise toplum yaşantısının sosyal ve ekonomik yönü ile ömür boyu başbaşa kalınacaktır. Çocukluk çağında eğitilirken saklambaç oyunu ile de yeterince etkilenenler, hayata atıldıklarında oyunun kurallarını uygulamakta hünerli olurlar.

Liberal ekonomi kuralları ile yürüyen kapitalist düzende kişilerin başarısı, özel teşebbüs gücünü yaratırken gösterecekleri saklambacın hüneri ile ölçülür. Çok kazanıp az göstermek oyunun başlıca kuralıdır. Çok kazanıp çok gösteren, çok kazanıp az gösteren karşısında rekabet gücüne sahip olamaz. Bu nedenle çok kazanıp az vergi ödemek için, meşru olmayan yollarla daha çok kazanmak için çok kazanıp az verggi ödemek için, meşru olmayan yollarla daha çok kazancını az göstermek için her çareye baş vurulur. Muhasebe hileleri ile matematiğin dürüstlüğü rezil edilir. Emeğin fazileti, artık değerin aracılığında, haksız tüketim yollarında rezil edilir. Topraksızlığın öyküsü, yoksulluğun iniltisi, eşitsizlik ve adaletsizlik bozuk düzenin çarkları arasında gürültüye getirir. Bozuk düzenin çarkları din istismarcılığı ile yağlanır. Yabancı kapitalizmin emperyalizmi bozuk düzenin elektromotris gücüdür. Feodal ağalar ve yerli işbirlikçiler emperyalizmin, çıkar karşılığındaki, kiralık uşaklarıdırlar. Açılmış gözlerin körletilmesi ve uyanmamışların afyonlanması için ne lâzımsa yapılır. Bütün bu düzenin saklanması özel teşebbüs gücünün göstereceği hünere bağlıdır. Sosyal ve ekonomik sorunlardaki çelişkinin kamudan saklanması için her çareye baş vurulur. Bu bir saklambaç oyunudur. Toplum yaşantısındaki bu oyunun gelenekleri halkın yararına olmayan bir eğitim düzeninde, daha çocukluk çağlarında kurulmaya çalışılır.

Oysa, elverişli ortamlarda çocukluk çağının çok ötelerinde de saklambaç oyunları ile toplum oyalanır ve uyanmaması için aşı yapılır. Aktüalite, sinema ve fotoroman adı altında nefis baskılı hatta düpedüz «Saklambaç» isimli yayın organları ile dikkatler «Roma'nın son günleri» ne çekilir. Halka dönük olmayan bir eğitimle eğitilmiş kitlelerdeki burjuva eğilimleri istismar edilir. Geçim sıkıntısı, ağır hayat koşulları ve ekonomik bunalım «Roma'nın son günleri»nin şaşaasında avutulmaya çalışılır. Ve de, günlerce sürdürülen yayınlarla, bir ses sanatçısına bir Arap şeyhinin hediye ettiği 200.000 liralık bir yüzüğün reklâmı ile gözler kamaştırılmış iken yüzüğün gümrük vergisi için resmi işlem başlar başlamaz, bir tısss ile balon söndürülür. Yüzüğün 15.000 liraya bir kuyumcudan satın alındığı ortaya çıkar.

Beyaz kadın ticaretinden kaçakçılığa kadar herşeyi yapmış Maruf isimli bir maruf yabanci kişi bakarsınız, renkli ve nefis poz klişeleri ile, günlerce manşetlerde saltanat kur-muştur. Kız ve erkek genç çocukları imrendirecek bir reklâm çabası ile ahlâksızlığa prim verilmektedir. Evli ve beş çocuk babası olan Maruf kişinin bir Türk kadın ses sanatçısı ile nişanlandığı körpe ve masum hayalleri kıskandıracak bir dille anlatılmaktadır. Doğum günü hediyesi olarak ses sanatçısına verilen 200.000 liralık muhteşem otomobille çektirilen poz, poz resimlerin ardından, casusluk suçundan hudut dışı edilirken Maruf kişinin hediye otomobili de beraber götürdüğü bildirilir. Yalancılığın ve sahte kârlığın bu derecede reklâm edildiği, değer yargılarının çürümediği toplumlarda görülmüş şey değildir.

Derken bir hafta sonra «elmalı» bir saklambaç oyunu başlar. En ciddi gazetelerin bile dört sayfalarında birden başlatılan reklâm ilânları ile kamu oyu günlerce oyalanır. «Bilin bakalım elmalı nedir?» numaraları sonunda «elma» nın bir moda ilâvesi olduğu anlaşılır. Bir moda ki, onu merakla izleyen yüzbinlerce okuyucu arasında, belki ancak birkaç yüz mutlu kişiyi ilgilendirmektedir. Ama aktüalite, sinema ve fotoroman yayınının tirajı 180.000 den bir anda 275.000 e fırlamıştır. Gözler boyanmış, ilgiler çekilmiş ve saklambaç oyunu başarı kazanmıştır.

Toplum yararına ve halka dönük bir eğitimle açılmadıkça, kitleler uyandırılmadıkça saklambaç oyunları daima başarı kazanacak ve Türk toplumunun kalkınması, mutluluğa ulaşması mümkün olmıyacaktır.

Olaylar - Olaylar

Ekmeğe zam

Dergimizin 45. sayısında «Ekmeğe Zam, Dümene devam» başlıklı yazıyla içyüzünü açıkladığımız ekmeğe zam oyunu, nihayet oynandı. Bundan böyle, İstanbullular ekmeği 70 kuruşa değil de, 75 kuruşa yiyecekler.

Kim oynadı, nasıl oynadı, 45. sayımızda belirtmiştik. Fakat işin ilginç yönü, İstanbul halkına atılan bu kazığın, meclisinde 80 CHP'li ve 15 TİP'li üyenin bulunduğu İstanbul belediyesi tarafından atılmasıdır. Bu nokta üzerinde biraz durmak gerek. Zira ekmeğe zam söz konusu olunca, gerek CHP'li üyeler, gerekse TİP'li üyeler «ekmeğe zam yaptırmayız» diye feryadı basmışlardı. Ama 103 üyelik meclisin 95 üyeliğine sahip olan bu iyi niyetli partiler, zammı durduramadılar. Üstelik AP'li belediye başkanı, zammı ben değil, içinde CHP. ve TİP'den başka partili üye bulunmayan encümen yaptı diyerek, onlarla alay etti.

Olay şuydu: İstanbul'un AP'li belediye başkanı Atabey, ekmeğe zam yapacağı konusunda fırın sahiplerine söz vermişti. Bu sözünü yerine getirmek üzere zam teklifini, 8 Belediye Şube Müdürü, 3 CHP'lı 1 TİP'li üyeden kurulu encümene göndermişti. Encümene de CHP. ve TİP'li üyelerin muhalefetine rağmen, Atabey'in müdürleri, zam teklifini kabul etmişlerdi. Böylece görünüşte zammı Atabey değil de, CHP. ve TİP'li üyelerin bulunduğu encümen kabul etmişti.

Neden böyle oldu? Hemen şunu söyliyelim ki AP. li politikacılar, parlamentarizmin dalaverelerini galiba CHP den de TİP den de iyi bilmektedirler. Mücadeleyi halktan soyutlayıp dört duvar arasına soktukları an, muhalefet büyük çoğunlukta da olsa,, partiyi kazanacaklarını biliyorlar. Onun için de, mücadeleyi meclis ve komisyon toplantılarına, meclis ve komisyon salonlarına kaydırmağa çalışıyorlar. Ortanın solunda ve biraz daha solunda olan iyi niyetli meclis üyeleri anlaşılan bu oyuna gelmektedirler. Bu yüzden de bütün iyi niyetli çalışmalarının semereleri, encümenlerde verilen can-siporlerine mücadeleler heba olmakta, ekmeğe zam önlenememektedir

Oysa önlemenin en etkili yolu, belediye meclislerinde ve encümenlerinde yapılan mücadeleye, halkı «aktif» olarak katmaktadır. Dert dinlemek için dolaşmak yerine çok imzalı dilekçeler yerine, halkı ekmeğe zammı önlemek için direnmeğe çağırmak muhakkak ki daha tutarlı, daha devrimci bir yoldur. Ekmeğe zammı istemiyen onbinlerin, yüzbinlerin Anayasada yazılı direnme hakkını kullanarak yürüyüşe geçmesi, herhalde encümendeki müdürler çoğunluğunu dize getirebilecek bir güçtür.

İngiliz İşçi Partisi Kongresi

İngiliz İşçi Partisinin 67. kongresi 30 Eylül Pazartesi günü Blackpool'de çalışmalarına başladı. Wilson yönetimi için, başarısızlıklarla dolu olarak geçen bir yıldan sonra, açılışın parlak olmayacağı bekleniyordu. Başbakan Wilson, Rodezyanın ekonomik kalkınmasından tutun da Avrupa birliğine girmeye kadar, bir yıl boyunca, bütün girişimlerinden yenik çıkmıştı. Ve İşçi Partisi, bu süre içinde yapılan ara seçimlerinde, elinde tuttuğu 12 iskemleden 9 unu kaybetmişti. Eylûl ortasında yapılan sendikalar kongresi ise, hükümetin ekonomik ve sosya lsiyasetini kınayan, fiyat ve gelir kanununun değiştirilmesini isteyen bir tasarıyı bire karşı 7 oyla onaylamıştı.

Bu durumda Harold Wilson hem kongreyi etkileyebilmek hem de angaje olmamak için «hükümetin yalnız parlementoya karşı sorumlu olduğunu» bildiren bir demeç verdi.

Fakat kongrenin ilk günü akşamı delegeler, 1 124 000 oya karşı 5098 000 oyla, fiyat ve gelir politikası üzerinde, parti yöneticilerinin muhalefet ettiği bir tasarıyı kabul ettiler. Hemen arkasından, İngiltere ölçülerine göre çok «aşırı» sayılabilecek bir teklif küçük bir farkla reddedildi. 2 951 000'e karşı 3 282 000 oyla reddedilen teklifte ücret politikasının yönetiminin değiştirilmesi, bir genişleme, genel plânlama ve millîleştirmeye gidilmesi isteniyordu. Böyle bir teklifin 3 milyona yakın oy toplamasını, partinin sola kaydığı şeklinde yorumlamak için vakit şüphesiz erkendi. Fakat Wilsonun kemerleri sıkma politikasına karşı bu açık muhalefetten ne sonuç çıkarılmalıdır?

Bilindiği gibi, İngiltere, hâkim sınıfların sömürge ve yarı sömürge halkların sırtından sağladığı aşırı kazançların bir kısmını emekçi sınıflara aktararak, işçi hareketlerinin yolundan saptırılma ve yozlaştırılmasına örnek bir ülke olarak gösterilir. Gerçekten de İngiliz İşçi hareketi, tarihte, en önce ortaya çıkmasına ve büyük gücüne rağmen, İngiliz emperyalizminin dünya yağmasından kendine düşen «sus payı» na fit olmuş ve giderek reformist bir hareket kılığına bürünmüştür. Zamanla dünya üzerindeki hakimiyetini kaybeden, sömürgeleri bağımsızlıklarını ilân eden, ha mmadde kaynakları ve pazarlarını Amerikaya kaptıran İngiliz emperyalizmi ekonomik güçlükler içinde bunalırken, kendi emekçi sınıflarını da eskisi kada rmemnun edemez duruma düşmüştür. Kemerleri sıkma politikası ve buna karşı emekçilerden gelen muhalefet bunun açık işaretleridir. Atom silâhları ve Vietnam savaşına karşı yapılan aydın gösterilerine iltifat etmeyen İngiliz işçileri, ekonomik güçlükler ve onların sonucu kemer sıkma politikasına karşı gitgide daha bilinçle karşı çıkmaktadır. Bu da gösteriyor ki millî kurtuluş savaşları, emperyalizmin ta kalbine yönelmiş iki taraflı kesen birer bıçaktır. Hem emperyalist pazarı daraltır ve ekonomik yönden etkili olur; hem de emperyalist ülke emekçilerinin bilinçlenmesini hızlandırır.

Hanoi'nin kötü Niyeti

Amerikan Demokrat Partisi'nin Başkan Adayı Humprey seçim kampanyasında yaptığı konuşmada Başkan olursa **«Kuzey Vietnam bombardımanlarının durdurulmasına emir verebileceğini»** söylemiş. Şayet Hanoi «kötü niyet» gösterirse Humprey, bombardımanlara yeniden başlama hakkını mahfuz tutacağını da eklemiş.

Humprey'in seçimi kazanıp kazanamıyacağı ayrı bir dava. Bunu Amerikan seçmenlerinden çok Kenedy kardeşleri kurşunlayan finans kapital emrindeki cinayet şebekesi tayin eder. Humprey de uygun görülmezse onu da öteki dünyaya yollayıverirler. İstedikleri Başkan adayı bulununcaya kadar, bu işin, bu minval üzere sürüp gideceği besbelli.

Bu bakımdan, Humprey'in laflarından; «Hanoi'nın kötü niyetinden» neyin murad edildiği üzerinde durmak istiyoruz. Buna benzer lafları Jonson da sık sık tekrarlamıştı. Amerikan saldırganları Hanoi'nın iyi niyetinden Güney'deki Ulusal Kurtuluş Ordusunun desteksiz bırakılmasını anlıyor. Ancak o zaman Vietnam'ın güneyindeki vatanseverleri diledikleri gibi iimha edip, ellerinin altındaki satılmışlarla, Hür Dünya'nın önderi olarak, vaziyete hakim olabileceklerini kuruyorlar. Yani Hanoi, Güneydeki soydaşlarını yüzüstü bırakır da **iyi niyetini ıspat ederse Amerika da buna mükafat olarak bombardımanları bir müddet için durduracak!.. Laf..**

Bombardıman edilen sosyalist bir ülkedir ve Bombardıman edilmeyen diğer sosyalist ülkelerle doğal olarak dayanışma halinde olması gerekir. Bombardıman edilmeyen sosyalist ülkeler Amerikan emperyalistlerine kesin olarak DUR! demenin yolunu buluncaya dek bu küstahça saldırıların sürüp gideceği anlaşılıyor.

Ecevit'i güçsüz kılan açmaz

Demirel'in temel atma törenlerinin tamamen sahte olduğunu ve onun devlet kesesinden parti propogandası yaptığını ısrarla belirten Ortanın solu lideri Ecevit, Demireli gölge gibi izlemekte ve meydanı tamamen ona bırakmamak niyetinde olduğunu belli etmektedir.

Ecevit'in konuşmaları iktidar partısini özellikle Doğuda bir hayli müşküi duruma sokar niteliktedir. Örneğin, «Doğu köylüsünün dikili ağacı bile olmadığını, en çetin şartlar altında çalıştığı halde, emeğinden, ağaç altında oturanlar veya konaklarda keyif çatanların yararlandığını, kredilerin sadece işini uyduran, imtiyazlılara dağıtıldığını halkın faizcilik ve aracılık yoluyla alabildiğine sömürüldüğünü,» dile getirmekte ve «din adamlarının önce Türk köylüsünü sömüren faizciliğin, toprak adaletsizliğinin karşısına çıkmalarını istemektedir. Doğudaki yolların hali meydandayken iktidarın İstanbul'a asma köprü inşaatına kalkışmasını yermekte, Doğu'ya yol yapımı için ayrılan tahsisatın büyük kısmının İstanbul köprüsüne aktarıldığını açıklamaktadır.

Ecevit konuşmalarının sonunda ancak Ortanın Solu'nun iktidara geçmesi ve yapılacak düzen değişmesiyle memleketin kurtulacağını tekrarlamaktadır.

Bu günkü yönetimden en çok mağdur olanların yönetim dizginlerini ellerine almadan bu kurtuluşun nasıl gerçekleşeceğine ve Ecevit'in bu işe ne nisbette inandığını bilmeyiz.

Neyseki konuşmalarının bazı yerlerinde bizlere aydınlatıcı ip uçları da vermektedir. Örneğin, **«Din adamlarına şimdi, milli birliği sağlama ve halkı sömürmekten kurtarma yolunda kurtuluş savaşında ki kadar büyük ödevler düşmekte»** derken ve öğretmenler için özel lokaller yapmak yolundaki bir isteğe karşılık **«Ben prensip olarak aydın zümreleri halktan, toplumdan ayıran her türlü lokale, kulübe aleyhtarım. Devrimlerin kökleşebilmesi ve yayılabilmesi için bütün aydın ve devrimci kitle özel yaşamlarında toplum içine girmelidirler. Başka türlü topluma öncülük, önderlik edemezler. Öğretmen olsun subay, memur veya mühendis olsun hepsi mümkün olduğu kadar çok zamanını halkın içinde geçirmelidirler ki, meydan top-**

Demirel'in gezileri ve askerî törenler

AP Genel Başkanı tam bir seçim havası içinde muhtelif bahanelerle Anadolu'yu dört dönüyor. Nutuk üstüne nutuk.., Başta besleme basın bu nutuklardaki lâf kalabalığını halkoyuna aktarırken, radyolarımız da her Allahın günü, beş vakit, bu besleme basınla, 27 Mayıs öncesi örneği, tam bir işbirliği içinde.

Demirel'in bu işi AP başkanı olarak değil, Başbakan olarak yaptığı ilân edilmektedir. Öyle ya, nerden anlıyacaksın hangisi için yaptığını.. Muhalefetin yıkıcı telkinlerinden çok, somut delillere bakmak gerekir. Gezilerin masrafları, Devlet bütçesinden ödeniyorsa, Demirel belli ki bu gezileri Başbakan olarak yapmıştır. Hele gittiği yerlerde askerî törenlerle karşılanıyorsa, böylesine bir kuşkuya kapılmak tamamen yersizdir. Bir Parti liderini karşılamak için, askerleri de saatlerce eğitimden alıkoyup, meşgul edecek değiller ya... Sonra böyle bir şey yol olursa diğer parti liderlerinin de askerî törenlerle karşılanması gerekmez mi?!

Ne iktidarın ne de muhalefetin hakkını yememek için en doğrusu ziyaretlerin sebeplerini araştırmalı. Örneğin Kütahya'da bir gübre fabrikasının ek bir tesisinin işletmeye açılması mı söz konusu, yaplacak törende en büyük mülki amir yeteneksiz görülür de kurdeleyi Başbakann kesmesi gerekirse Demirel'in Başbakan olarak Kütahyanın yolunu tutması doğaldır. Artık o yalnız AP nin değil tüm milletin temsilcisidir. Tüm milletin temsilcisi olan askerlerimiz de kendisini törenlerle karşılarlar elbette.

Öküz altında, boşuna, buzağ aramıyalım...

TİP ÇANKAYA KONGRESİ

29 Eylül Pazar günü toplanan TİP Ankara İli Çankaya ilçesi Kongresi, TİP yöneticilerinin bilimsel, sosyalizmi inkâr fırtınalarını bu sefer daha hızlı estirmeleri bakımından ilginç olmuştur.

Diğer taraftan, parti içinde oportünist yöneticilere karşı sosylaizmi savunanları, üye oldukları kongreye kabul etmiyecek kadar parti tüzüğü ve demokratik merkeziyetçilik ilkesini çiğneyen bir anlayışın hakim kılındığı kongrede, sosyalistlerin de sesleri yükselmiştir. Özellikle işçi üyeler, teorinin inkâr edilmesi ve bir kenara atılması telkinleri karşısında eğitim yapılmamasını eleştirmişler, kendi sınıflarının ideolojisi olan sosyalizmi öğrenmek, kavramak ihtiyacını dile getirmişlerdir. Denebilir ki Kongre, işçi sınıfını kendi ideolojisinden yoksun bırakmak isteyen, karşısında ezik, eğitilmemiş bir işçi grubu bulmakta çıkarı olan küçük burjuva revizyonistleriyle, işçi ve aydın sosyalistrin meydana getirdiği grup arasındaki mücadele şeklinde cereyan etmiştir. Söz alan üyelerin büyük çoğunluğunun, parti içi demokrasi ve stratejinin tartışılabileceği bir ortam dileği üzerinde durmaları dikkat çekici olmuştur.

Bütün bunlar yanında Kongrenin Türkiye'deki sol hareket bakımından en önemli yanı, hiç şüphesiz TİP Genel Başkanı M. Ali Aybar'ın ve diğer TİP liderlerinin konuşmalarıdır. Aybar'ın konuşmasının itinalı bir özetini, yer yer kendi cümleleriyle- veriyoruz.

Aybar konuşmasına Türkiye'de yayınlanan sosyalist kitaplarla ilgili görüşlerini açıklayarak başlamıştır:

Bugün Türkiye'de genellikle «Marx, Engels ve Lenin doğrultusundaki», «tek yönlü ve «kafaları şartlıyan» kitaplar yayınlanmaktadır. Biz bunların yayınlanmasına karşı değiliz. Ancak bu doğrultunun dışındaki, bilimsel sosyalizmden önceki sosyalistlerin veya daha sonra Sovyet uygulamasını eleştiren kitapların da yayınlanması gerekir.

Meselâ «Proudhon çevrilmelidir. Proudhon, Marx'la mücadele etmiş bir Fransız düşünürüdür. Bugün birçok ülkede uygulanan oto - jestion, işçilerin yönetime katılması Proudhon'un fikirleridir. «Sonra, Rosa Lüxemburg ve Lenin arasındaki tartışmaların, Rosa Lüxemburg'un «Sovyet İhtilali» adlı kitabının ve bürokrasiyi eleştiren görüşlerinin bilinmesi gerekir.

Aybar, «Marx, Engels ve Lenin doğrultusu» dındaki kitapların çevrilmesinin gerekliliğini belirttikten sonra, alaycı bir ifadeyle, **«Falan kitapta şu yazılı, filan kitapta bu yazılı» diye eleştiride bulunmanın «şartlanmış kafaların mahsulü»** olduğunu belirtmiş ve TİP'nin sosyalizminin bu kitaplarla ilgisi olmayan **«YEPYENİ BİR SOSYALİZM»** olduğunu açıklamıştır.

«Türkiye'de egemen güçler, halka Sovyet örneğini anlatarak, onun sosyalizme yaklaşmasını önlemek istiyorlar. Sovyetleri kötüleyen bu propaganda için de gerçek payı yoktur diyemeyiz. Anlatılanlar arasında doğru şeyler de vardır. Nitekim Stalin'den sonra açıklanmış «despotluk örnekleri» var. Bizim sosyalizmimiz bu nevi despotluğa karşıdır. Sovyetler Birliğinde «Bir esaret» gelmiştir. «Nasıl olmuş da özgürlüksüz bir sosyalizm meydana gelmiş? Sovyetler Birliğindeki sosyalist denemenin niçin tepeden inmeci, niçin özgürlüğü yok edici bir oluşuma yol açtığını bir başka defa anlatacağım» Şimdi özetle belirtelim: **«İhtilalden sonra işçi, asker ve köylü sovyetleri etkisiz kalmıştır. İç savaşlarda işçi sınıfı sınıf olarak erimiş ve denetimi kaybetmiştir. «Stalin zamanında ceberrut bir rejim kuruldu. Stalin emekçi sınıflarla beraber çalışmadı. Emekçi sınıflar yönetimi denetlemedi. Seçim makanizması eksikti»**

Devamla, Sovyet ihtilalinden sonra (yani 1917'den sonra) demokratik kurumların işlemediğini belirten Aybar'a göre, **«demokratik müesseseler keyfi iktidarı sınırlamaktadır ve bu sebeple tarihin her devri için objektif gerçeğe sahiptirler. «Burjuva düzeninde olduğu gibi, sosyalist düzende de kuvvetler ayrılığı olmalıdır. Ve mutlaka seçimle işbaşına gelinmelidir.»** Aybar, burjuva.. demokratik kurumların çelik üretiminde kullanılan «yüksek f-rın» a benzetmiş, **«nasıl yüksek fırın sosyalist devrimden sonra burjuva icadıdır diye kenara atılmıyacaksa burjuva demokratik kurumlarını da kenara atmıyacağız,** demiştir.

Aybar, Sovyet uygulaması ile ilgili görüşlerini açıklarken, bu sosyalizm anayışıyla bağdaşmıyan «TİP'nin yepyeni sosyalizmi» açıklamalarıyla konuşmasına renk katmıştır:

«TİP, işçi sınıfı **diktatörlüğü partisi değildir. TİP programı, (işçi sınıfının demokratik öncülüğü etrafında) kurulacak bir sosyalzmden söz etmektedir. Dikkat edelim program, (işçi sınıfının arkasında) demiyor. Yani sosyalizmi bütün halk sınıfları, işçi, az topraklı köylü, esnaf, zenaatkâr, memur, küçük mülk sahipleri beraberce kuracaktır. «İşçi sınıf iktidarı soyutlamasından kaçınalım. «Sosyalizm, bir sınıfın egemenliğini değil, «bütün insanların, sınıf ayrımını aşarak, bütün insanların özgürlüğünü amaçlar. TİP sosyalizmi böyle bi rsosyalizmdir.»** Aybar'a göre Sovyetler Birliğindeki sosyalizm, özgürlüğü yok etmişti ve insanları şartlandırmıştı, itiraz etmek, hayır demek imkânlarını tanımamıştı.

Aybar'ın konuşması bilimsel sosyalizme dayanmadığı için, eleştirilebilecek gibi değildir. Ancak, bu konuşmanın neyi ifade ettiğini ortaya koymakta yarar vardır. İlkönce şu hususu belirtelim:

Aybar'ın «yepyeni bir sosyalizm» dediği şey, çok eskidir ve sosyalist hareketi yozlaştıran bir akım olarak bilimsel sosyalistleri bir hayli uğraştırmıştır. Bu «yepyeni sosyalizm» e sosyalizmin büyük ustaları çok önceden ad koymuşlardır.: **küçük burjuva sosyalizmi.**

Neden küçük burjuva sosyalizmi?

1. Küçük burjuva sosyalistleri, tıpkı Aybar ve kliği gibi, bilimsel sosyalizmin teorisini, **şartlara göre,** bazen kaçamak yoldan ve imâ ile, bâzen de cepheden hücuma geçerek inkâr ederler. İşçi sınıfının kendi teorisine kavuşup sosyalist harekete sahip çıkmasından, hareketin gerçek mihrakına oturmasından son derece korkarlar. Sosyalistlerin silahı olan teoriyi küçük görür ve özellikle işçilerin sosyalizmi öğrenip karşılarına dikilmemesi için eğitime karşı çıkarlar.

2. Küçük burjuvazinin kaypak karakteri, bir duvar saatinin sarkacını andıran tutumu bu sınıfın sosyalizmini savunanlarda da görülür. Dünya çapında sosyalizm - kapitalizm arasındaki çatışmada bir bakrsınız emperyalizmin yanında «Yugoslavya'ların çoğalması» nı (Aybar'ın makalesi, ANT, Sayı:) isterler ve Çekoslovakya'daki emperyalizmle uzlaşma ve işbirliği eğilimlerini «demokratlaşma ve liberalleşme» hareketi olarak alkışlarlar.

3. Küçük burjuva sosyalistleri, sosyalizmin şampiyonluğunu yaptıkları keskinlikle bir bakarsınız emperyalizmin ihraç metaı olan «antikomünizm» şampiyonluğunu da, onun asıl sahipleri olan emperyalist blok ve işbirlikçilerinden daha hararetle yaparlar. Sovyet düşmanlığı şampiyonluğunu son üç ay içerisinde Demirel'den devralan Aybar. bu konuda AP ile gerçekten başa güreşmektedir.

4. Küçük burjuva sosyalistleri, demokrasinin bütün şartları ile gerçekleşmediği ülkelerde bilimsel sosyalistleri, bugünkü düzende savunamıyacakları konularda cevap vermeye zorlayarak Ceza Kanununun 141 - 142. maddeleri karşısında açık verdirmeye çalışırlar.

Aybar, sedası hoş olan sözler söylemiştir. Özellikle emperyalizmin ve işbirlikçilerinin kulağına hoş gelen sözler söylemiştir. Ama bu sözler yanlıştır bilime aykırıdır ve şehir ve köy emekçilerinin, özellikle en ilerici sınıf olan işçi sınıfının aleyhine sözlerdir.

Sovyetler Birliğindeki denemenin niçin «Özgürlüğü yok edici» ve «tepeden inmeci» bir oluşuma yol açtığını, Aybar, başka bir konuşmada anlatacağını vaadetmiştir. Bu konuşma merakla beklenmektedir. Ve eğer Aybar, gerçekten dürüst bir insansa, bütün bu düşüncelerini mutlaka yayınlamalıdır ki, bu konuşmaları dinlemek fırsatını elde edemiyen birçok devrimci gerçekleri görsünler, «ak koyun, kara koyun» belli olsun.

Sosyalistler, küçük burjuvazinin demokratik devrimci ve antiemperyalist yönlerini her zaman değerlendirmişlerdir. Ancak, gene sosyalistler, hiçbir zaman küçük burjuva ideolojisini benimsememişlerdir. Aybar'ın tutumu ilginçtir: Hem küçük burjuva ideolojisinin bayraktarlığını yapmakta, hem de küçük burjuvazinin millî - demokratik mücadeledeki yerini eylemde inkâr etmektedir. Aybar'ın bu tutumu, diğer küçük burjuva hareket ve örgütlerini kendisine sahip görmesinden ileri gelmektedir. Mücadeleyi, yalnız parlamento içinde mücadele olarak gören, parlamento dışındaki diğer eylemlere boşvererek pasifizmi kendine meslek edinen bu tutum TİP'i hızla Halk Partisi nin kötü bir kopyası haline sokmaktadır. Hem de samimî olmıyan ve «sosyalist» etiketini kullanarak sosyalizmi yozlaştıran bir kopyası.

---

lumu karanlıkta tutmak isteyenlere kal masın.» gibisine ilginç konuşmalar yaparken, Ortanın Solunun tasarladığı düzen değişikliğinde, sömürüye, tefeciliğe karşı olan din adamlarının, öğretmenlerin, memurların, subayların, mühendislerin öncülüğünden yararlanılacağını açıklamış olmakta, şehir ve köy emekçilerinin adını bile anmamakla, onların bu öncülükte rol almasının söz konusu olmıyacağını da dile getirmektedir.

Ecevit sömürüden en çok mağdur olanların emekçiler olduğunu teslim etmekte fakat sömürü düzeninden kurtulmada emekçilerin önderlik etmelerinin gerektiğini teslim etmemektedir.

Ecevit'i ve onun Ortanın Solu politikasını asıl güçsüz kılan açmaz bizce burda yatmaktadır.

Yunanistan : Referandumun perde arkası

Geçen pazar Yunanistanda yapılan anayasa referandumu, katılanların % 99,2 sinin evet (!) demesi ile sonuçlandı. Olayla ilgili basın haberlerinden birkaç başlı kvermek oynanan oyunu kaba çizgilerle belirtmeye yetecektir:

— Yunanistanda «Hayır» sözcücünü kullanmak yasak

— Anayasaya «Hayır» ın cezası 2 yıl

— Cunta «Evet» denmesi için 400 milyon drahmi harcadı.

— Oylar şeffaf zarflar içinde kullanılacak

— Sandık başlarında hâkim ve avukatlar yerine kasaba ve köy papazları bulunacak.

— Cunta, oy vermiyenler hakkında takibata geçileceğini açıkladı.

— «New - York Times» referandumun sahtekârlıktan ibaret olduğunu yazdı.

Ve nihayet haftanın incisi: Yunan hükümet sözcüsü, «evet» diyenlerin oranının % 90'ı geçmiş olmasının, hükümet için bir «Zafer» mi, yoksa **izahı «Müşkül» bir durum mu** olduğu hakkında bir gazetecinin sorusuna «Elbette zafer» dir diye cevap verdi.

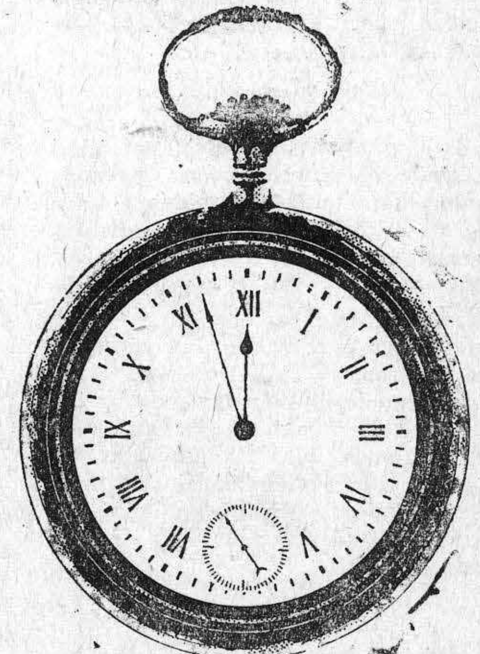
Dünya halk oyu önünde bu derece gülünç duruma düşmesine rağmen, kabul etmek gerekir ki, cunta, «hukuki» leşmek yolunda bir adım daha atmıştır. Başlangıçta kendisinden büyük direnç beklenen Yunan halkının yapabildiği, bütün tehditlere rağmen % 23 oranında oylamaya katılmamak olmuştur. Halk kendisine yol gösterecek, öncülük edecek kuvvetlerden yoksundur. Parlamanter mücadele çok başarılı olan merkez ve sol partiler, bunun dışındaki eylemlere hiç de hazırlıklı olmadıklarını gösterdiler ve «fenersiz» yakalandılar. Binlerce üyesi adalara, toplama kamplarına sürülmüş olan Yunan solu hiç değilse şimdilik, kolu kanadı kırık gözüküyor. Liderleri ya yurt dışına kaçmış, ya evlerinde göz altında olan merkez partiler ise sinmiş durumda...

Görülüyor ki vuran, vuracağı yeri ve zamanını iyi seçmiş. Usta işi bu... Her hareketleri ile dünyaya maskara olan albaylar cuntasını çok aşan bir usta işi... Sınırsız imkânları, emrindeki ilim adamlarınca yapılmış bilimisel kamu oyu araştırmaları, sayısız darbe tecrübesi ile perde arkasında duran CIA'nın Yunanistandaki yüzü, hafta içinde, biraz daha aydınlandı.

Sunday Times'ın açıkladığına göre Amerikan Başkanlık seçimlerinde Cumhuriyetçi parti adayı Nixon'un kendisine başkan yardımcısı olarak seçtiği, Rum asıllı Spiro Agnew'u desteklyerek iki yılda bugünkü şöhrete eriştiren Rum milyarder Pappas (CIA) ajanı olup, Yunanistanda birçok yatırımların bu arada (CIA) nın faaliyetlerini perdelemek için kullanılan bir vakfın sahibidir. Pappas ve Spiro, her ikisi de, Yunan cuntasının hararetli destekleyicisidirler. Okadar ki, Atinadaki albaylar, nasıl olsa Nixon seçilecek diye, Amerikaya şirin görünmek için hazırladıkları 250 bin dolarlık propaganda kampanyasından vazgeçmişler...

Açıklama, memleketimizde, «camın her taşın ardında Amerikayı arıyorsunuz» diyenlere bir ders olmalıydı. Kurulan münasebetler köprüsünün azameti, en kapalı gözleri dahi açacak ölçüdedir. Amerika başkan yardımcılığına (belki de geleceğin başkanlığına) iki yılda adamını «şıp» diye getirebilen bir örgüt Türkiye gibi gerikalmış bir ülkede neler yapmazdı? Yık muydu bizim de böyle dünkü meçhul **«şöhretlerimiz»?**

Bütün bunarın açıklandığı günlerde, «ilerici» bir gazetemiz, memleketimizden ayrılmakta olan Amerikan büyük elçisi ile röportaj yapıp, Türkiyenin iç işlerine hiç karışmadıkları (!) hakkında sözlerini manşette veriyor; ayni gazetenin genel yayın müdürü bunlara, temelde yatan gereçekte Amerika ile Rusyanın dünyayı nüfuz bölgelerine ayırmış olduğu imkân edilemez anlamına gelen birkaç cümleden başka verecek cevap bulamıyordu. Hangi ülkede? Amerikanın Türkiyenin iç işlerine müdahalesinin, Senatoda okunan Tunçkanat raporu ile imzalı, seetli ispatlandığı bir ülkede...

che'yi a

Bir yıl önce (9 Ekim 1967) ezilen halkların kur
için dövüşürken ölen CHE Guevara'yı saygıyla anı

daima zafere

Fidel Castro Ruz

Bu ustanın kavgada ölmesi olgusunda garip olan ne var ? Asıl garibi, bizim devrimci mücadelemiz sırasında hayatını tehlikeye attığı o sayısız durumlarda çarpışırken ölmeyişidir. Hem de birçok kereler, pek önem taşımayan eylemlerde hayatını kaybetmesini önlemek için tedbir almak gerekiyordu.

19.7 yılında 18 Ekim'de Plaze de la Revoción'da binbaşı Ernesto Che Guevara için yapılan anı mitinginde Küba Devrimci Hükûmeti Başkanı Binbaşı Fidel Castro Ruz tarafından yapılan konuşma.

Devrimci Arkadaşlar,

Che ile ilk defa, 1955 temmuz ya da ağustosunda birgün karşılaşmıştım. O sıralar seferin ne gemisi, ne silâhı ne de askeri yoktu ama, yazılarında kendisinin de anımsadığı gibi Che, bir gece içinde müstakbel seferîlerden biri haline geliver mişti. Che'nin Raul ile birlikte Granma'nın listesindeki ilk iki kişi olmaları böyledir. Ondan bu yana oniki yıl geçmiş bulunuyor. Mücadele ile dolup taşan, tarihsel önem taşıyan oniki yıldı bunlar. Bu süre içinde ölüm, yürekli ve değerine baha biçilemeyecek bir çok insanı tırpanladı geçti ama, gene de devrimimizin olageldiği o yıllar boyunca devrim insanları arasından pişip olgunlaşan olağanüstü insanlar çıkmıştır ortaya. Bu kimselerle halkı arasında her türlü tanımı aşan muhabbet ve dostluk bağları doğmuştur.

Bu gece, devrimci yoldaşlarımızın bize en yakın olanlarından, en beğenilenlerinden, en sevilenlerinden ve de şüphe yok ki en fevkalâdelerinden biri olan Che'ye karşı beslediğimiz duyguları olabildiği kadar ifade etmeye çalışmak, o ve onunla birlikte savaşmış, onunla birlikte vurulup ölmüş kahramanlar için, onun şanlı ve silinmez bir destan yazmakta olan enternasyonalist ordusu için beslediğimiz duyguları elden geldiği kadar ifade etmek üzere toplanmış bulunuyoruz.

Che öbür nitelikleri ve eşsiz erdemleri henüz öğrenilmeden de yalınlığı, doğallığı, karakteri, yoldaşça tutumu, kişiliği ve orijinalliği ile hemen seviliveren insanlardan biriydi.

İlk günlerde bizim sahra doktorumuzdu. Arkadaşlık duygularımız ve ona karşı sıcak duygularımız giderek artıyordu bu yüzden.

Sırf onun siyasal uyanıklığının iyice gelişmiş olmasından değil, aynı zamanda az önceleri kiralık askerler aracılığıyla Guatemala devriminin vaktinden önce yapılmasına sebep olan canî emperyalist müdahalesine tanık olmak fırsatını bulmuş olmasından dolayı da emperyalizme karşı derin bir nefret ve tiksinti doluydu.

Che gibi biri için dört başı mamur kanıtlar gerekmezdi. Silâh elde, o duruma karşı mücadeleye kararlı kişilerin bulunduğunu bilmek yeterdi, onun için. Yeter ve de artardı. 1956 Aralık ayının sonunda birgün Kübaya doğru bizimle birlikte sefere çıkması da böyle olmuştur. Bu yolculuğun, onun için çok zor geçtiğini anımsıyorum. Hareket zamanını belirlemek için gerekli olan koşullar yüzünden, muhtaç bulunduğu ilâcı bile yanına alamamış, bütün yolculuk boyunca ıstırabını dindirecek bir ilâç olmadan şiddetli bir astım nöbetine tutulmuş, ama gık bile dememişti. Yerimize varabildik, ilk yürüyüşümüze giriştik, ilk aksilikle karşılaştık. Hepimizin de bildiğimiz gibi, bir kaç hafta sonra Granma' seferinden hayatta kalanlar, bir araya gelebildiler, Che, doktorumuz olmaya devam etti.

İlk savaştan zaferle çıktık. Che ise birliğimizin bir eri haline gelmişti. Gene doktorumuzdu da. İkinci muzaffer savaşımızı da yaptık Che bu savaşta sadece bir asker olmakla kalmadı, bütün askerî harekâtlarda onu niteleyecek olan tekmil yiğitlikleri ilk olarak başaran en yiğit askerdi. Ve de o anda, fevkalâde önem taşıyan bir başka savaşla daha karşı karşıya geldik.

Durum zordu. İstihbaratımız birçok bakımlardan yanlıştı. Deniz kıyısında, iyi donatılmış, kuvvetle savunulan mevzie tam da gün ışığında — şafakta — hücum edecektik Düşman kıt'aları gerimizdeydi. Pek de uzak değillerdi. Bu karışık durumda herkesin olanca çabasını istemek gerekiyoru. Juan Almeida arkadaş, en zor görevlerden birini üzerine almıştı ama, yanlarımızdanbiri harekâtı tehlikeye sokacak şekilde büsbütün güçsüz kalmıştı. Yanlardan biri de hücum edecek güçlerden yoksun kalmıştı. O anda hâlâ hekimlik görevini yapmakta olan Che, aralarında biri makinalı tüfekli olmak üzere iki üç adam istedi, saniyelerle ifade edilecek bir süre içinde o yönden hücuma geçme görevini hemen üzerine aldı.

O durumda Che, seçkin bir savaşcı olmakla kalmadı, aynı zamanda yaralı yoldaşlara hattâ yaralı düşman erlerine bakan seçkin bir hekim idi. Sonunda bütün silâhlar ele geçirildi. Başka başka düşman kuvvetlerinin tacizi üzerine uzun bir geri dönüş yürüyüşüne girişerek o mevzii bırakmak zorunlu hâle geldi. Yaralılarla birlikte birinin geride kalması gerekiyordu. Yaralılarla Che kalmıştı. Er lerimizden küçük bir grubun yardımı ile, onlara bakmış, hayatlarını kurtarmış, sonra, onlarla birlikte kıtaya katılmıştı

Ondan bu yana Che, zor bir görev askıda kaldığı zaman, o göreve girişmesinin kendisinden istenmesini bekleyen tipte yetenekli ve yiğit bir önder olarak göze çarptı.

El Uvero savaşında bu böyleydi. Ama, bir ihanet sonucu küçük birliğimiz birkaç uçağın beklenmedik saldırısına uğrayıp da bombardıman altında geri çekilmek zorunda kaldığımız ilk günlerde de daha önceden kararlaştırılmamış bir hale aynı şekilde hareket etmişti o. İlk harekât sırasında bizimle birlik olan ve sonra da rüşeym halindeki ordumuzda pek de fazla bir disiplin bulunmadığı bir sırada ailelerini ziyaret etmek için izin isteyen bazı çiftçi askerlerin silâhlarını hatırladığımız an, oldukça fazla bir yolu aşmış bulunuyorduk. O anda tüfeklerin büyük bir ihtimalle yitirilmiş olduklarını düşünmüştük.

Meselenin tekrar bahse konu edilmediğini, bombardıman sırasında da Che'nin derhal gönüllü çıkarak o tüfekleri kurtarmaya gitmiş olduğunu hatırlıyorum.

En önemli niteliklerinden biri de en tehlikeli görevler için derhal gönüllü çıkmaya hazır oluşuydu. Tabiî ki bu da takdir duyguları doğurdu. Bu ülkede doğmamıştı ama, yanı başımıza savaşan bir silâh arkadaşımız olarak, derin fikirlere sahip, aklında kıtanın öbür kesimlerindeki mücadele düşünün canlandığı ve ne bahasına olursa olsun hayatını durmadan tehlikeye sokmaya, en güç şeyleri yapmaya böylesine hazır, böylesine fedakâr, böylesine hesapsız bir insan olduğu için iki misli takdir gördü.

Onun, Sierra Maestra'da örgütlenen İkinci Kol önderliğini ve binbaşı rütbesini kazanması böyle olmuştu.

Che kıyas kabul etmez bir asker, kıyas kabul etmez bir önderdi. Askerlik bakımından Che, fevkalâde ehil, cesur ve saldırıcı bir insandı. Gerillâ olarak bir Achille topuğu varsa (*) o da Che'nin aşırı saldırıcı niteliği, ne bahasına olursa olsun tehlikeyi horlamasıydı.

Düşman onun ölümünden belli bazı sonuçlar çıkarabileceği inancındadır. Che, savaşın ustasıydı! Gerilla mücadelesinde bir virtüyozdu! Bunu da sayısız kereler göstermişti. Ama özellikle iki harekâtta gösterdi. Biri istilâ sırasındaydı. Bir kola önderlik ediyordu. Bu kolu dümdüz ve kesinlikle tanınmayan bir arazide binlerce düşman askeri izliyordu. Camilo ile birlikte o olağanüstü bir askerî başarı göstermişti. Gene böyle bir başarıyı Las Villas eyaletindeki yıldırım kampanyasında tanklarla, topçu ile ve birkaç bin piyade eri ile savunulan Santa Clara kentine girerek yaptığı o cüretkâr taarruzda göstermişti.

Bu iki kahramanca harekât, devrimci savaş sanatında onu fevkalâde ehil bir önder, bir usta, bir virtüyoz olarak ortaya koymuştu. Bununla birlikte şimdi onun o kahramanca ve şanlı ölümünden sonra kimileri çıkıp onun düşüncelerinin, gerillacılık teorilerinin doğruluğunu ya da değerini inkâr etmeye kalkışıyor.

Özellikle devrimci mücadele gibi tehlikeli bir savaşta, usta ölebilir. Ama muhakkak ki ölmeyecek olan, onun hayatını adadığı, zekâsını adadığı sanattır.

Bu ustanın kavgada ölmesi olgusunda garip olan ne var? Asıl garibi, bizim devrimci mücadelemiz sırasında hayatını tehlikeye attığı o sayısız durumlarda çarpışırken ölmeyişidir. Hem de bir çok kereler, pek önem taşımayan eylemlerde hayatını kaybetmesini önlemek için tedbir almak gerekiyordu.

Savaştığı bir çok savaşların birinde, çarpışırken kaybetti hayatını. O çarpışmadan önceki koşulların ne olduğu konusunda sonuçlar çıkarmaya, onun ne dereceye kadar aşırı saldırıcı bir şekilde hareket ettiğini tahmin etmeye bizi muktedir kılacak yeterince kanıta sahip değiliz. Fakat tekrarlıyoruz; bir gerilla olarak onun bir Achille topuğu varsa, o da onun aşırı cüreti, tehlikeyi tüm küçümsemesiydi.

Onun hayatını, tecrübesini, olgunlaşmış bir önder olarak yeteneğini, prestijini ve onun hayatının ifade ettiği herşeyi çok değerli, belki kendi inandığından da değerli saydığımız içindir ki bu onunla zor anlaşabildiğimiz bir noktadır.

Onun davranışı, insanların tarihte nisbî bir değeri olduğu fikrinden derin bir şekilde etkilenmiş olabilir. Bu öyle bir fikirdir ki, insanlar öldükleri zaman davâlar yenilmez, önderler öldükleri zaman tarihin güçlü gidişi durdurulamaz, durmaz.

Ve doğrudur bu. Bunda şüphe yoktur. Bu onun insanlara karşı imanını, fikirlere, timsallere karşı imanını gösterir. Gene de, bir kaç gün önce de söylediğim gibi, onu bir zafer mimarı olarak görmeyi, zaferlerin ancak onun önderliği altında potaya dökülüp hazırlanmasını görmeyi bütün kalbimizle isterdik. Çünkü onun tecrübesine sahip olan insanlar, onun çapında ve gerçekten onun eşsiz kapasitesinde olan insanlar her zaman bulunmaz.

Onun teşkil ettiği örnek konusunda tam bir anlayış taşıyoruz. Bir çok insanın onun örneğine göre yaşamaya çaba göstereceğine, onun gibilerinin, halkların bağırlarından çıkacağına kesinlikle inanıyoruz.

Onda bir araya gelmiş bütün erdemlere sahip bir kimseyi bulmak kolay değildir. Onunki gibi bir kişiliği bir kimsenin kendi kendine geliştirmesi kolay değildir. Diyeceğim ki, onun gibi insanların teşkil ettikleri örnek aynı nitelikte insanların ortaya çıkmasına katkıda bulunur.

Che'nin şahsında biz sadece savaşçıyı, büyük yiğitlikler gödtermeye yetenekli bir insanı takdir etmekle kalmıyoruz. Onun yapmış olduğu, yapmakta olduğu şeyler, hakim sınıfın, yanki emperyalizmi tarafından gönderilmiş ve tüm komşu ülkelerin oligarşileri tarafından da desteklenen Yanki danışmanlar tarafından eğitilen ordusuna karşı bir avuç insanı ile direnişi olgusunun ta kendisi de, bizatihî olağanüstü bir yiğitliği ifade eder.

Tarihin sayfalarını araştırırsak, böyle önemli bir göreve bu kadar az sayıda kimse ile girişmiş bir başka öndere, böylesine büyük kuvvetlere karşı bu kadar az sayıda insanla savaşmaya koyulan bir başka öndere herhalde rastlamıyacağız. İnsanın kendisine güveninin, halka güveninin, insanların savaşma kapasitelerine imanın böyle bir ispatı tarihin sayfalarında aranabilir, ama benzeri aslâ bulunamaz.

Ve de Che, vurulup öldü.

Düşman onun fikirlerini, gerilla fikirlerini, silâhlı devrimci mücadele konusundaki görüşlerini yenmiş olduğuna inanıyor. Şansın yardımı ile başardıkları şey onu vücutça yok etmekti, onların başardıkları şey, düşmanın savaşta kazandığı tesadüfî avantajdı. Biz ise, o şans darbesinin, o kader darbesinin bir çok başkasına benzeyen bir savaşta, daha önce belirtmiş olduğumuz özelliklerden, yâni onun aşırı saldırıcılığından tehlikeyi kesinlikle horlamasından ne denli yardım gördüğünü bilmiyoruz.

Bu bizim bağımsızlık savaşımızda da olmuştu. Dos Rios'taki çarpışmada onlar, bizim bağımsızlık havarimizi de öldürmüşlerdi. Punta Brava'daki bir çarpışmada yüzlerce savaştan sağ çıkmış Antonio Maceo'yu da öldürmüşlerdi. Benzeri savaşlarda Bağımsızlık savaşımızın sayısız önderlerini, sayısız vatanseverleri öldürmüşlerdi. Ama yine de Küba davâsının yenildiğini ağızlarına almadılar.

Che'nin ölümü bir kaç gün önce de söylediğim gibi şüphesiz, onun en tecrübeli, en ehil önderinden yoksun kıldığı için devrimci harekete indirilen sert bir darbedir.

Ama zafer kazandıklarını söyleyerek böbürlenenler yanılıyorlar. Onun ölümünün fikirlerinin sonu, taktiklerinin, gerilla kavramlarının, tezlerinin sonu olduğunu düşünüyorlarsa yanılıyorlar Çünkü, bir önder, bir asker olarak defalarca kurşunlara göğüs germiş bir insan olarak, bir fanî kişi olarak vurulup ölen insan, onu şans eseri öldürenlerden çok daha yeteneklidir.

Bununla birlikte bu ciddî darbeyi, devrimciler nasıl göğüslemelidir? Bu kaybı bizler nasıl karşılamalıyız? Bu konuda Che, fikrini söyleyebilseydi, acaba ne derdi? Lâtin Amerika Dayanışma Konferansına gönderdiği mesajda o, şayet ölüm herhangi bir yerde karşısına çıkarsa, savaş çığlığı işitebilen bir kulağa ulaştığı, silâhını almak için başka bir elin uzandığı sürece iyi karşılayacağını yazdığı zaman, bu konudaki fikrini iletmiş açıkça belirtmişti.

Onun savaş çığlığı, tek bir işitebilen kulağa değil milyonlarcasına ulaşacaktır. Tek bir el değil, milyonlarca el uzanacaktır silâhları almaya!

Yeni önderler çıkacaktır. İşitebilen kulakları olan, elleri uzanmış insanlar, tıpkı bütün devrimlerdeki önderler gibi, halkın safları arasından çıkan önderlere muhtaç olacaklardır.

...nıyoruz

...ın kurtuluşu
...rla ...nıyoruz.

...e doğru, ileri!

Fidel Castro Ruz

O ellerin, Che gibi fevkalâde tecrübelı ve muazzam yetenekli önderleri olmayacaktır. Mücadelenin süresi içerisinde olgunlaşacaktır, o önderler. O önderler, milyonlarca işitebilen kulağın, ergeç silâhları almak için uzanacak milyonlarca elin arasından çıkacaktır.

Che'nin ölümünün, devrimci mücadelenin eylem alanında, mücadelenin gelişmesinin pratik alanında ister istemez âcil yankıları olacaktır. Che'nin tekrar silâha sarıldığı zaman hemen zafere ulaşacağını düşünmüş olmadığı gerçektir. Emperyalizmin ve oligarşilerın kuvvetlerine karşı, hemen zafer kazanacağını düşünmemekteydi. Tecrübeli bir savaşçı olarak gerekirse beş, on, onbeş ya da yirmi yıllık uzun bir mücadeleye hazırlamıştı kendisini. Beş, on, onbeş, yirmi yıl hattâ gerekirse bütün hayatı boyunca savaşmaya hazırdı.

İşte bu zaman perspektif içerisinde onun ölümünün ya da onun teşkil ettiği örneğin muazzam yankıları olacaktır. O örneğin gücü yenilmez olacaktır.

Şans fikrine dört elle sarılanlar, beyhûde yere onun bir önder olarak tecrübesini, kabiliyetini, inkâr etmeye kalkışıyorlar. Che, fevkalâde muktedir bir askerî önderdi. Ama biz Che'yı andığımız zaman, Che'yi düşündüğümüz zaman, esasında onun askerî erdemlerini düşünmemekteyiz. Hayır! Savaş bir araçtır, amaç değil! Savaş devrimcilerin bir âletidir. Önemli olan devrimdir, devrimci amaçtır, devrimci fıkirlerdir, devrimci duygular, devrimci erdemlerdir!

Onun askerî erdemleri yanında, işte bu alanda fikirler, duygular, devrimci erdemler ve zekâ alanındadır ki biz onun ölümünün devrimci hareket için ifade ettiği muazzam kaybı hissediyoruz.

Çünkü Che'nin olağanüstü kişiliği, bir arada bulunması ender olan erdemlerden oluşmuştu. O aşılmaz bir eylem adamı olarak temayüz etti. Fakat Che, sadece aşılmaz bir eylem adamı değildi. Görüş sahibi, zekâya ve geniş bir kültüre sahip bir insandı, bir düşünürdü. Yani onun kişiliğinde, fikir adamı ile eylem adamı kaynaşmıştı.

Ama Che, sırf fikirlerin, derin fikirlerin adamı ile eylem adamının çifte özelliğini de taşımıyordu. Devrimci olarak, bir devrimcinin erdemlerinin en tam ifadesi olarak tanımlanabilecek erdemleri toplamıştı kendisinde: Dürüst, en büyük şeref duygusuna sahip, bir insan. Stoacı ve Ispartalı yaşayış adetleri olan, tutumunda tek bir lekenin bulunmadığı bir insandı. Erdemleri ile gerçekten model devrimci diye niteleyebileceğimiz insan haline geldi.

İnsanlar öldükleri zaman ardlarından söylev vermek, onların erdemlerini belirtmek olaganıdır. Fakat bir insan hakkında, Che için söylediğimizden daha haklısı daha kesini zor söylenir: o devrimci erdemlerin katkısız bir örneğiydi!

Fakat onun zekâ ve irade niteliğinde olmayan, tecrübe ve mücadeleden çıkan bir nitelik değil de kalbe ait bir niteliği daha vardı: son derece beşerî bir insandı. Son derece duygulu bir insandı!

Onun hayatını düşündüğümüz zaman onda, sadece eylem adamının değil, düşünce adamının, lekesiz devrimci erdemlerin demir gibi bir karakterle, çelik bir azimle yenilmez bir sebatla birleşmiş son derece beşerî duyarlığa sahip bir adamın özelliklerini kişiliğinde birleştirebilmiş en olağanüstü bir insana ait tek olayı teşkil ettiğini söylemememizin nedeni budur.

Bu sebeple de o, gelecek kuşaklara sadece tecrübesini, asker olarak bilgisini değil, aynı zamanda zekâsının meyvalarını da bıraktı. Dilimizin bir ustasının virtüyozluğu ile yazdı. Onun savaş hikâyeleri eşsizdir. Düşünce derinliği etkileyicidir. Hiçbir şey hakkında son derece ciddî, son derece derin olmayan hiçbir şey yazmadı. Ve şüphemiz yok ki, onun yazdığı bazı şeyler, devrimci düşüncenin klâsik dökümanları olarak gelecek kuşaklara kalacaktır.

Ayni şekılde, bize, çalışması ve çabaları olmasa ebediyen yitirilmiş olacak bir anılan ve hikâyeler sonsuzluğunu o güçlü ve derın zekânın meyvaları olarak bıraktı.

Ülkemizde hizmet gördüğü yıllarda, yorulmak bilmeyen bir işçi olarak tek bir dinlenme günü bilmedi. Üzerine Millî Banka Müdürü, Millî Plânlama Bürosu Müdürü, Endüstrıler Bakanı, Askerî Bölgeler Komutanı, siyasî, iktisadî ya da kardeşlik delegasyon başkanı olarak bir çok sorumlar almıştı.

Çok yanlı zekâsı, her cins her türlü işi, en büyük güvenceyle yüklenmeye muktedirdi. Tıpkı kavgada askerlere parlak bir şekilde önderlik edişi, tıpkı atandığı örgütlerden birinin yükümlülüğünde model işçi oluşu gibi. Ülkemizi çok sayıda uluslararası kongrede parlak bir şekilde böyle temsil etmişti. Onun hiçbir dinlenme saati yoktu! Çalışma odasının pencerelerine baktığımız zaman gecenin hemen her saatinde ışıkların yandığını görürdük. Çalışıyordu, ya da daha doğrusu çalışp inceliyordu. Çünkü o, her türlü sorunun öğrencisiydi. Yorulmaz bir okuyucuydu. Öğrenme susuzluğu doymak bilmezdi. Uykusundan çaldığı saatleri çalışmaya verirdi

Programdaki istirahat günlerini gönüllü çalışmalara aktarırdı. Bugün bütün ülkede yüz binlerce kişinin yürüttüğü bu çalışma için o ilham veriyor, en büyük desteği o sağlıyordu. Halkımızın gitgide daha büyük çabalar gösterdiği faaliyeti o uyarmıştı.

Bir devrimci, gerçek bir devrimci olarak moral değerlere, insanların vicdanlarına sınırsız bir güveni vardı. Onun insan toplumunda sosyalizmin kurulmasında moral kaynakları ana manivela olarak tam bir açıklıkla gördüğünü söylemeliyiz.

O bir çok şeyi düşündü, işledi ve yazdı. Böyle bir günde Che'nin yazılarının, Che'nin siyasî ve devrimci düşüncelerının Küba'nın ve Lâtin Amerikanın devrim süresinde devamlı değeri olacağını belirtmek uygun düşer. Ve şüphe etmiyoruz ki, onun bir eylem adamı olarak, düşünce adamı, lekesiz moral erdemler adamı olarak fikirleri evrensel değerler taşıyor, ve de taşımaya devam edecektir.

Emperyalistler bu gerilla savaşçısını, harekât sırasında öldürmüş olmak yolundaki zaferleriyle böbürleniyorlar. Emperyalistler, bu denli büyük bir eylem adamının ortadan kaldırılmasına yol açan başarılı şans darbesi ile böbürleniyorlar. Ama belki de bilmiyorlar, ya da bilmez görünüyorlar ki eylem adamı niteliği, o savaşçının kişiliğinin birçok yanlarından ancak biriydi. Acıdan söz açıyorsak, biz sadece bir eylem adamını yitirmiş olmaktan dolayı değil üzüntümüz. Ahlâk bakımından üstün bir insanı, ince beşerî duygululuğu taşıyan bir insanı, böyle bir aklı yitirmiş olduğumuz için üzgünüz. Öldüğünde daha 39 yaşında olduğunu düşünerek üzgünüz.

O zekâdan ve daima zenginleşen tecrübeden alacak olduğumuz yeni yeni meyvaları yitirmekten üzgünüz.

Devrimci hareket için ifade ettiği kaybın boyutları hakkında fikrimiz var. Fakat yine de emperyalist düşmanın zayıf yanı buradadır. Onlar bir insanın vücudunu yok edince düşüncesini de yok ettiklerini, erdemlerini, teşkil ettiği örneği de ortadan kaldırdıklarını sanıyorlar. Bu inançlarında öylesine arsızdırlar ki, onu çarpışmada ağır şekilde yaraladıktan sonra öldürmüş oldukları şu anda, hemen hemen herkes tarafından kabul edilmiş bulunan durumu, dünyanın sanki de en doğal işiymiş gibi yayınlamakta tereddüt bile etmiyorlar. Hattâ yapılan muamelenin iğrençliğinin, böyle bir şeyi kabul etmenin utanmazlığının farkında değillermiş gibi görünüyorlar. Bunu, ağır yaralı devrimci bir tutsağı, eşkiyalar, oligarklar, ücretli askerler vurmak hakkına sanki sahip imişler gibi yayımlamışlardı.

Daha da kötüsü, bunu niçin yaptıklarını da söylüyorlar. Che'yi yargılamanın tam bir zelzeleye sebep olacağını, bu devrimciyi sanık sandalyesine oturtmanın imkânsız hâle geleceğini iddia ediyorlar.

Bununla da kalmadılar. Che'nin kalıntılarını da gizlice yok etmekte tereddüt etmediler. Doğru ya da yalan, kesinlikle onun cesedini yakmış olduklarını bildirdiler. Böylece korkularını, bu savaşçıyı vücutça ortadan kaldırmakla, onun fikirlerini, teşkil ettiği örnek tasfiye edebileceklerinden pek de emin olmadıklarını göstermeye başladılar.

Che bu kıtanın sömürülen ve ezilen halklarının davâsını ve yararlarını savunurken vurulup öldü. Che, bu dünyanın fakirleri ve yoksullarının davâsını savunurken vurulup öldü. Bu davâyı savunuşundaki örnek tutumu ve özünden geçerliği en keskin düşmanları tarafından bile tartışılamaz.

Ve, tarih önünde, onun gibi hareket eden insanlar, ezilenlerin davâsı uğrunda herşeyi yapan, her şeyi veren insanlar, her geçen gün muazzamlaşıyor ve halkın kalbinde daha derin yer ediyor.

Emperyalist düşmanlar bunu görmeye baş lıyorlar. Ve de çok geçmeden, onun ölümünün, onun gibi olmaya, onun örneğini izlemeye kararlı birçok insanı yaratacak bir tohum haline geleceği eninde sonunda ortaya çıkacaktır.

Bizler kesinlikle eminiz ki, bu kıtadaki devrimci davâ, bu darbenin üstesinden gelecek, bu kıtadaki devrimci hareket bu darbeyle ezilmeyecektir.

Halkımızın devrimci görüşü açısından Che örneğini nasıl görmemiz gerekir?

Onu yitirdiğimizi hissediyor muyuz? Onun yeni yeni yazılarını artık göremeyeceğimiz, sesini artık hiçbir zaman duyamayacağımız doğrudur. Fakat Che, dünyaya br miras bırakmıştır. Ve onu o kadar iyi tanıyan bizler, bu mirasın alıcıları olabiliriz.

O bize devrimci düşüncesini, devrimci erdemlerini, karakterini, iradesini, sebatını, çalışma ruhunu bıraktı! Che'nin önderliği, halkımızın modeli olacaktır. Che örneği, halkımız için ideal bir model olacaktır.

Devrimci savaşçılarımızın, militanlarımızın, insanlarımızın olmasını istediğimiz şeyi ifade etmek istersek, tereddütsüz, «Che gibi olsunlar!» demeliyiz. Gelecek kuşakların insanlarının olmalarını istediğimiz şeyi ifade etmek istersek «Che gibi olsunlar!» demeliyiz. Çocuklarımızın nasıl eğitilmesini istediğimizi söylemek istediğimiz zaman, tereddütsüz «Che ruhunda eğitilmelerini isteriz!» demeliyiz. Bir insanın, zamanımıza ait olmayan geleceğe ait bir insanın modelini ararsak, ben, bütün kalbimle, böyle bir model, davranışlarında, eylemlerinde tek bir leke olmayan Che'dir derim. Çocuklarımızın olmalarını istediğimiz şeyi ifade etmek istediğimiz zaman ateşli devrimciler olarak, bütün kalbimizle «Onların Che gibi olmalarını istiyoruz» demeliyiz.

Che sadece halkımız için değil, Lâtin Amerikadaki, her yerdeki halkı için insanın olması gerekli modeli haline gelmiştir. Che, devrimci stoacılığı, devrimci fedakârlık ruhunu, devrimci cengâverliği, devrimci çalışma ruhunu en yüksek ifadesine eriştirmiştir. Che, Maxism — Leninism'in fikirlerini en taze, en saf, en devrimci, ifadesine eriştirmiştır. Zamanımızda, başka hiç kimse, proleter enternasyonalizm ruhunu Che kadar mümkün en yüksek katına çıkaramamıştır.

Gelecekte de, bir proleter enternasyonalist örneğinden söz açıldığı zaman bir proleter enternasyonalist örneği aranıldığı zaman o örnek herşeyden önce, Che örneği olacaktır! Ulusal bayraklar, önyargılar, şovenlikler ve egoizmler onun aklından ve yüreğinden yok olmuştu. Ve o, cömert, kanını, herhangi bir halk adına, herhangi bir halkın davâsı uğrunda o anda ve derhal dökmeye hazırdı.

Muhtelif çarpışmalarda yaralandığı zaman toprağımıza da kanı böyle aktı. Kanı, Bolivyada, sömürülenlerin ve ezilenlerin kurtuluşu için aktı. O kan bütün ezilen ve sömürülenler için aktı. O kan Amerikanın tüm halkları ve Vietnam halkı için aktı. Çünkü orada, Bolivya'da savaşırken, Vietnamla dayanışmayı, mümkün en yüksek şekilde ifade etmekte olduğunu biliyordu.

İşte bu yüzdendir ki Devrim arkadaşlarım, geleceğe iyimserlikle bakalım. Che örneğinden, mücadelede, sebatta uzlaşmazlıkta, enternasyonalist duyguda esin bulacağız!

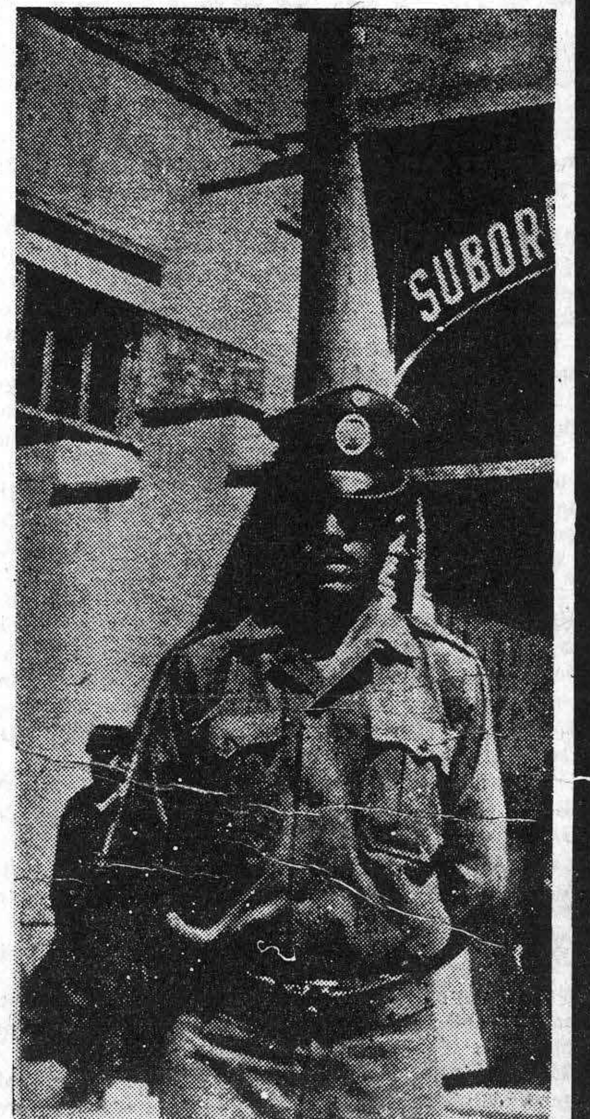
Bu yüzden halkımızın kavgada ölen kahramanın anısını nasıl onurlayacağını bilen duygulu ve kadir bilir bir halk olduğunu ve halkımızın kendisine hizmet edeni bildiğini gösteren, halkın devrimci mücadele ile dayanışmasını ve bu halkın, devrim sancağını ve devrimci ilkeleri daha da yükseğe nasıl kaldıracağını gösteren bu geceki etkili törenden, bu inanılmaz, azameti, disiplini ve bağlılık duygusu bakımından inanılmaz olan kalabalık selâm gösterisinden sonra, şu anma dakikalarında ruhlarımızı geleceğe, halkların son zaferine iyimserlikle, kesin iyimserlikle yükseltelim. Ve Che'ye ve onunla birlikte çarpışan ve vurulan kahramanlara seslenelim: «Daima zafere doğru, ileri!»

Patria o Muerte!
Venceremos!

(*) Homeros'un destanı İlyada'da, Achille ancak topuğundan vurulunca öldürülebilirdi.

Amiral Hugarteche: CHE ölmeden önce onun suratına tükürmüştü.

Bu adam CHE'nin katili çavuş Mario Teran'dır. O'nu Higuera'daki okulun bir odasında M2 karabinasıyla vurmuştu.

Mihri Belli, Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde vermiş olduğu konferansın bir özeti ni, Ankara Birinci Ağır Ceza Mahkemesi'nde yapılan duruşma esnasında savunma sadedinde sunmuştur. D aha önce yayınlamış olduğumuz Mihri Belli'nin savu nmasının bir ekini teşkil eden bu özeti aşağıda sunu yoruz:

Türkiye'de bugün devrimci eylem nedir

18 Aralık 1967 günü SBF'inde vermiş olduğum konferansın özetidir:
Konu: TÜRKİYE'DE BUGÜN DEVRİMCİ EYLEM NEDİR?

Türkiye'de bugün devrimci eylemin ne olduğunu tespit edebilmek için **Devrim** kavramına açıklık getirmek, Devrımin ne olduğunu anlamak gerekir. Fransız tarihçisi Matiez, «Devrim mülkiyetin elden ele geçişidir» der. Bu bir bakıma doğrudur, ama yalnız üretim ilişkilerine (mülkiyete) değindiği için biz bu tanımlamayı yeterli saymayız.

Devrim bir üretim tarzından daha ileri bir üretim tarzına geçiştir. Üretim tarzı, toplumun biçimini tayin eden şu iki unsuru ihtiva eder: Üretim araçları ve üretim ilişkileri. İnsanoğlu, çağlar boyunca, doğadan geçimini sağlamak, toplum olarak yaşantısını sürdürmek için değişik biçimlerinden geçmiş, değişik ilişkiler kurmuş, değişik üretim bilgilerinden yararlanarak değişik araçlar kullanmıştır.

Çağlar boyunca gördüğümüz belli başlı üretim tarzları (toplum biçimleri) şunlardır: İlkel Komünal Toplum, Kölelik Düzeni, Derebeylik Düzeni (Feodalite), Kapitalizm ve Sosyalizm, Bu listeye AÜT da ekliyebiliriz. İşte Devrim bir üretim tarzından birinden daha ileri bir üretim tarzına geçiştir. Örneğin Feodal düzenden kapitalist düzene geçiş devrimdir. Kapitalist düzenden sosyalist düzene geçiş devrimdir.

Devrimi sadece siyasî ikidarın elden ele geçmesi olarak anlamamalıyız. Toplumdaki daha ilerici güçlerin siyasi iktidarı gerici güçlerden alması devrim yolunda bir adım sayılabilir ama bu devrim değildir. Devrimi uzun bir süreç olarak anlamak gerekir.

Çağımızda iki cins devrim görüyoruz: Millî Demokratik Devrim ve Sosyalist Devrim.

Millî Demokratik Devrimin görevi bir ülkeyi tam bağımsız kılmak ve ülkenin sakinlerini özgür vatandaşlar topluluğu anlamında ulus payesine ulaştırmak için derebeylik kalıntılarını ortadan kaldırmaktır.

Sosyalist Devrimin görevi ise insanın insan tarafından sömürülmesine son vermek üzere üretim araçlarında kollektif mülkiyeti gerçekleştirmektir.

Türk toplumunun önündeki devrimin hangi devrim olduğunu anlıyabilmemiz için şu soruyu cevaplandırmalıyız:

Türkiye tam bağımsız bir ülke midir? Türkiye bütün Türklerin siyasî bakımdan eşit, özgür vatandaşlar topluluğu olarak ulus payesine ulaştığı gerçekten demokratik, Feodal kalıntılardan arınmış bir ülke midir?

Bu sorunun cevabı olumlu ise o zaman Türkiye demokratik devrimini tamamlamıştır ve böyle bir ülkede demokratik devrim şiarını ileri sürmek gereksizdir. Ama sorunun cevabı olumsuzdur. Türkiye ABD ile veraset ilişkilerini sürdüren bir ülke olarak tam bağımsız sayılamaz ve Türkiye halâ feodal düzen kalıntılarini barındırdığından henüz gerçekten demokratik bir ülke de değildir Evet Kemalist Türkiye Millî Demokratik Devrimini gerçekleştirme doğrultusunda ileriye doğru önemli adımlar atmıştı, ama son 25 yıl içinde ters doğrultuda gidişler, gerilemeler olmuştur; öyle ki, yukarıdaki sorunun cevabı bugün artık olumsuz bir cevaptır. (Bu bakımdan 1937 Türkiyesi ile bugünün Türkiyesini kıyaslarsak aradaki değişikliğin, bilimsel anlamıyla devrimci değil karşı devrimci bir değişiklik olduğunu teslim etmemiz gerekir, çünkü 1937 Türkiyesi bugünkünden daha bağımsız ve gerçek anlamıyla daha demokratik bir ülkeydi ve bu yüzden de Demokratik Devrimi gerçekleştirme yolunda daha ilerideydi.)

O halde Türkiye'nin önündeki devrimci görev Millî Demokratik Devrim'i gerçekleştirmek, Türkiye'yi tam bağımsız ve gerçekten demokratik bir ülke durumuna getirmektir. Sosyalist devrim ancak bu gerçekleştikten sonra söz konusu olabilir.

Türkiye'nin durumunda bir ülkede sosyalist devrim şiarları ileri sürmek ancak demokratik devrimden yana olan güçleri bölmeye yarar. Böyle bir tutum gerçek devrimcilik değildir, sektarizmdir, sol gevezeliktir.

Toplumumuzdaki hangi güçler Millî Demokratik Devrim'den yanadırlar? Demokratik Devrimi yaparken hangi güçlere dayanabiliriz?

Şehir ve köy emekçilerine şehir ve köy küçük burjuvazisine, asker - sivil - aydın zümreye ve güçlü bir halk hareketi karşısında demokratik devrim saflarında yerini alması mümkün olan burjuvazinin millî koluna, yani demokratik devrime kesin olarak karşı olan ve Türkiye'nin bağımlı ve geri durumunun süre gitmesinden çıkarı bulunduğu için emperyalizmin işbirlikçisi komprador sermayesi ile feodal ağa takımı dışında, (bu bir avuç asalak dışında) tüm Türk ulusuna dayanacağız.

O halde Türkiye'de bugün devrimci eylem, her türlü oportünizme olduğu gibi (madalyonun öteki yüzünde) sektarizme, sol gevezeliğe de karşı durmak ve Türk toplumundaki bütün devrimci güçler arasında bir güçbirliği kurarak Demokratik Devrimi gerçekleştirmek yani Türkiye'yi tam bağımsız ve gerçekten demokratik bir ülke durumuna yükseltmektir.

Millî Demokratik Devrim'de kim öncülük edecektir? Bu devrim hangi gücün hegemonyası altında gerçekleşecektir?

Toplumda en devrimci güç olan emekçilerin hegemonyası altında bir Demokratik Devrim hareketi elbette ki devrimin sonuna kadar vardırılması için bir güvencedir. Ama hegemonya iddiacılıkla, polemikle sağlanmaz. Öncülüğü en güçlü olan elde eder. Önülüğü istiyorsak güçlenelim. Ama Demokratik Devrim hareketi küçük burjuva bürokrasisinin önderliğinde olsa bile hepimizın görevi olanca içtenliğimizle devrimin saflarında yerimizi almaktır.

141-142 üzerine

Atilla SARP

Mussolini'nin faşist İtalya kanunlarından tek parti yönetiminde bize aktarılan ünlü 141 - 142'nin çarkı, bir düşünen insanı daha demir parmaklıklar ardına atmak üzere dönmeğe başlamıştır. 1961 Anayasasıyla geniş özgürlükler ortamının doğduğunu söylediğimiz 1968 Cumhuriyet Türkiyesinde, çağdaş Türk devrimcilerinin tarihsal görevlerinin ne olduğunu belirten ve bilimsel sosyalizm açısından ülkemizdeki sınıflar arasındaki çelişkiyi ortaya koyan Mihri Belli, bu ünlü ceza maddeleri gereğince 5 sene ağır hapis, 3 sene sürgün ve 5 sene de kamu haklarından mahrumiyet cezasına çarptırılmıştır. Mihri Belli'yi Bilimsel Sosyalizm açısından gerçekten halktan yana bir yönetimin olacağı, bağımsız Türkiye'nin kurulmasını savunan bir kişi olarak görüyoruz yıllardır. Bu düşünce yapısından ve eylemlerinden dolayı Mihri Belli'nin soluk aldığı yok. Nefes alışı gerçekten yıllardır dinlenen bir kişi olarak, tek parti yönetiminin, Demokrat Parti iktidarının, Koalisyon devirlerinin gene bu ünlü 141 - 142. maddelerin uygulayıcılarından sırayla darbesini yemiştir. Elbette A.P. iktidarı hele Amerika'ya sırtını dayamış bir iktidar olarak bu maddelerin uygulanmasında sakınca görmeyecek, yiğitçe mücadele veren tüm devrimcilere bu maddeleri uygulamakla da hakim sınıfların savunuusu olarak görevini yapacaktır. Bu maddeleri yargı organlarına uygulatmak için baskısını sürdürecektir. Ama biz yargı organlarının, yan baskılara kulak asmayacağı, bağımsız karar vereceği inancndayız.

Bugün bizi asıl şaşırtan, devrimci yazarlardan ve kuruluşlardan yeterince güçlü bir sesin gelmemesidir.

141 - 142'nin işleme mekanizması üzerinde biraz duralım. Bu maddeler faşist İtalyan Ceza Kanunundan alındığındanberi, iktidarların Türk sosyalistlerine karşı amansız silâhı olmuştur. Şimdiye kadar birkaç örgüt kurmağa uygulanmakla beraber, bu maddelerin tek tek kişileri susturma yolunda kullanıldığını görüyoruz. «Silâh alıp dağa mı çıkalım yani» tipi provokasyonlar, tek tek kişilerin asılsız ihbarları, meyhanede veya içki masasında ya da evdeki bir sohbet toplantısında tutulmuş ajanlar ile kişiler tertibe düşürme ve arkadan savcının direk müdahalesi sonucu bilindiği gibi bu maddeler işlemeğe başlar. Ve sisyalistler mahkeme safhasına kadar işkence, görürler mahkeme süresince tutuklu kalırlar ve sonuçta hüküm giyenler olmakla beraber bir kısmı da beraat eder.

Bu maddeler yalnız sosyalistlere uygulandığına göre «emekçi sınıfların yönetime gelmelerini önlemek» ten söz etmesi gerekir. Ama bu maddelerde böyle bir açıklık yoktur. «Sosyal bir sınıfın diğer bir sosyal sınıf veya tabaka üzerine tahakkümü» dür esas olan. Demek ki, bu ünlü kanunlar gereğince sosyal sınıf ister emekçi sınıflar olsun, ister hakim sınıflar olsun birbiri üzerine tahakküm edemez, bu tahakkümün propagandası yapılamaz ve gerçekleşmesi için örgütler kurulamaz. Biraz daha açıklarsak 141 - 142. maddelere göre çalışan sınıfların yönetimini, onların sırtından geçinen sınıfların tasfiyesini amaçlayan sosyalizm de, sermaye sahiplerinin yönetimini emekçi snıflarının sömürülmesini sağlayan kapitalizmin, ve kapitalizmin her aşâması da yasaktır. Ve bugün 141 - 142 açısından bakarsak ırgatını ezen toprak ağalarının, köylüyü fıkara bırakan tefeci ve aracının işçisini sömüren patronun, kısaca bütün emekçi sınıflar ve tabakalar üzerinde tahakkümünü kurmuş olan işbirlikçi burjuvazi - feodal ağa - tefeci üçlüsünün sınıfsal ve siyasî temsilcilerinin yeri hiç şüphe yok ki, ceza evi olmalıdır.

Bu olmadığına, tüm sömürüyü tasfiye etmeyi amaçlıyan sosyalist örgüt ve kişilere topluca uygulanamadığına göre 141 - 142- nin fiilen çürüdüğünü söylememiz için kâhin olmaya gerek yok. Bundan dolayıdır ki, ancak zorlamalarla devrimci kişilere tek tek uygulama olanağı vardır. Bağımsız yargı organları çağımızın geri kalmş ülkeler lehine değişen anti - emperyalist hareketini gözden kaçırmadan, geniş düşünce özgürlüğüne yer veren 1961 Anayasası açısından yorumlara varmalarıdır ki bu maddelerin yanlış uygulanmaları önlensin.

Bir Üçüncü Dünya savaşının ilk yokedeceği ülke durumuna, Amerikan Emperyalizmi tarafından bırakılan 1968 Türkiyesinde Anti-Emperyalist yazılarıyla tanıdığımız Mihri Belli hakkında bağımsız yargı organları son kararı verecektir, Biz, bu kararın, 1961 Anayasasının getirdiği özgürlük ortamının, 1960 öncesi karanlık ortamlardan ne denli ileri olduğunu belirten bir ölçü olacağı kanısındayız.

Bugünkü özgürlük ortamına kolay gelmemiştir Türkiye. Sos, diyenin, koltuk altında Larousse taşıyanın, sendika kuranın, iktidar tenkid edenin, Dostyevsky okuyaın başına çorap örüldüğü, ünlü 141 - 142'nin çatır çatır işletildiği karanlık ortamlardan bugünkü özgürlük ortamına gelen tüm aydın tabakalar, polis baskısından, her türlü işkenceden yılmayan bir avuç devrimcinin ogünkü ve tarihî planda devam eden bugünkü mücadelesine saygı duymak zorundadırlar.

Amerikan emperyalizminin iktisadî ve siyasî baskısıyla geri bırakılan Türkiyemizde, düşünce özgürlüğünün yokedilmek istendiği Türkiyemizde, din kisvesi altında Cumhuriyet düşmanlığının arttığı, köy çocuklarının emperyalizmin maşası karanlık bir milis kuvveti haline getirilmek istendiği Türkyemizde, bağımsız yargı organlarının, anti - emperyalist düşüncelere karşı, son sözlerinde tam bağımsız gerçekten demokratik Türkiye doğrultusunda kararlar vereceği inancıyla, sayın Mihri Belli'ye geçmiş olsun diyoruz.

COCA ve COLA'LI gazozlar devletleştirilmelidir

COCA Ve COLA Bitkisinden Elde Edilen Alkolsüz içkilerin 5621 sayılı Kanun Gereğince Tekelleştirilmesi Gerekir.

Yurdumuzda 1963 senesinden itibaren imal edilen, Cola ve Coca gibi alkolsüz içkilerin imalâtı, güngeçtikçe Memleket sathına yayılmaktadır.

Şimdi burada bu içkinin bünyesindeki maddeleri halkımızın sağlığına imalâtının kanunlarımızdaki yerini inceleyelim.

Bu içkinin bünyesindeki başlıca maddeler, Cola bitkisinin alkoloidleri olan, Teobromin ve kafeindir. Coca bitkisinden gelen Cocain, tropacocain truxilin alkoloidleri de mevuttur. «Sıcak memleketler zıraatı» (Sayfa 368 ve sayfa 189-190) adlı kitap da, bünyesinde ortofosforik asit mevcut olduğu yazılıdır. Koruyucu madde olarak kullanılan sodyum Benzuat bir zehırdir, Bu gazozu renklendirmek için de, karamelize yanmış kömür boyası ayrıca ilave edilmektedir. (Şekerden)

Şimdi bu alkolsüz içkilerin Halkımızın sağlığına etkilerini görelim: Cola bitkisinden gelen alkoloidlerden teobromin ve kafein kalbe, damar sertliğine sebep olmaktadır.

Coca bitkisi alkoloidleri ise merkezi sinir sistemine tesir eder ve vucutta felç meydana getirir (Farmakoloji Ord. Prf. Dr. Sedat TAVAT, Dr. Reşat GARAN Prf. Dr. Suphi ARTUNGAL, Prf. Dr. Alaattin AKÇASU yazmış oldukları Farmakoloji ve tedavi kitabının 136 nci sayfasında bundan bahsetmektedirler)

Bünyesindeki orto fosforik asit vücut için tam manâsı ile bir zehirdir. Renklendirmek için bu gazoz içine konan yanmış kömür boyasının kanser yaptığı bilimsel olarak ispat edilmiştir. (Genel Pataloji ve Patalojik Anatomi - Ord. Prf. Dr. Münevver YENERMAN eserinde)

İngiliz cerrahı Sir PERSİVOL Patte, organik maddelerin yanmasından meydana gelen kömürden kanserin meydana geldiğini ta 1775 senesinde bildirmiştir (Sayfa 506-507.)

Son senelerde Coca ve Cola gazozlarını içen milletlerde kanser Vakalarının arttığını görmekteyiz.

Toprak Mahsulleri Ofisine ait 5621 sayılı Kanunun 6. maddesinde «Ham afyon tıbbî afyon ve bunların müstahzarlarının morfin - ve bütün milhlerinin, morfinin uzvî asitlerle veya alkol cezirleri ile birleşmesinden mütevellit bütün eterlerinin ve bunların milhlerini'nin; Coca (KOKA) yaprağı, ham kokain, kokain, ekolin ve tropa kokain ile bütün % 20 den fazla morfin ve milhlerinin ve % o 10 dan fazla kokain ve milhlerinin muhtevı bütün müstahzarlarının EUCADOL, DİHYDROOXCODEİNONE (Dicidide-), DİHYROCODEİNONE, Dilaudide Dihyro, Morpehin -Kinone, (Acdicone) Acetilodemethylodihy, Drothebeine veya acetylodrocodeinone ve bunların kimyevi terkiplerinde bulunan maddelerle bu maddelerin ekonomi ve ticaret ve sağlık ve sosyal yardım Bakanlıklarınca tayin olunacak müstahzarlarının imal, ithal ve ihracı ve aşağıdaki hükümler mahfuz kalmak şartı ile ham afyonun memleket içindek tiareti Devlet Tekeli alındadır.

Kullanılmasında mazarrat hasıl olduğu ve TOXİCOMANİYE yaptığı fenni surette tesbit edilen yukarıki yazılı cisimlere benzer diğer tabiî sentetik maddeler ve Bakanlar KURULU kararı ile bu Tekel mevzuuna sokulabilir» denilmektedir.

Şimdi bu maddede bahsedilen haşhaş bitkisi ve ondan elde edilen afyonu inceleyelim.

Haşhaşın bileşiminde Ortalama % 14 morfin, % 1 kodein, % 2 tebain, % 5 narkotin, % 1 papaverin vardır.

Haşhaş bitkisinin kozalaklarından, sabah ve akşam algı bıçakları ile çizilerek çıkarılan usareden alınan maddeye afyon deriz. Afyonun bitkisinde Morfin, kodein, tebain, narkotin, papaverin, alkolidleri mevcuttur.

5621 sayılı kanunun 6. maddesinde bahsedilen koka yaprağı ve bu yapraklardan istihsal edilen kokain, ekolin, ve tropa kokain alkoloidleri haşhaş bitkisinin kozalaklarında ve yapraklarında mevcut olmayıp, güney Amerika'dan ithal edilen koka bitkisinin yapraklarından elde edilmektedir.

5621 sayılı kanunun 6 cı maddesi, afyon ve Müstahzarlarından bahsederken (Morfinin uzvi asitlerle veya alkol cezirleri ile birleşmesinden mütevellit bütün eterlerinin ve bunların milhlerinin) dedikten sonra, noktalı virgül koyup koka yaprağına geçerek -Koka yaprağı, ham kokain, kokain, ekgonin ve tropa kokain ile bütün milhlerini) demekte ve haşhaşın alkoloidi olan afyon ile, koka yaprağından elde edilen kokain, ekgonin, tropakokain'i biribirinden ayırmaktadır.

Bu kanunun 6 cı maddesi gereğince; herhangi bir müstahzarı bünyesinde «% 20 den fazla morfin ve milhlerini ve % 10 dan fazla kokain ve milhlerini muhtevi bütün müstahzarlar bunların kimyevi terkiplerinde bulunan maddelerle bu maddelerin ekonomi ve Ticaret Ve Sağlık ve Sosyal Yardım bakanlıklarınca tayin olunacak müstahzarların imal, ithal, ve ihracı ve ham afyonun memleket içindeki ticareti Devlet Tekeli altındadır.» Denmektedir.

Halbuki, Yurdumuzda imal edilen koka ve kolalı bütün alkolsüz içkilerin bünyesinde, koka yapraklarından gelen % 1, 30 kokain bulunuğu bildirilmektedir. «Sıcak Memleketler Ziraati S. 366»

Dahası var, koka yapraklarında bulunan % 1. 30 kadar kokain alkoloidi konsantre olduktan sonra % 20 ve hatta daha da fazla artmaktadır. Nasıl ki esans sanayiinde, esanslı bitkilerden esans elde edilirken bitkinin çiçek ve yapraklarında yüzde veya binde olan esans, İstihsal edildikten sonra % 100 olarak görülür. Defne yapraklarında % 1-3 arasında bulunan esans, yapraklardan damıtma suretile elde edildikten sonra % 100 olarak görülür. Bunun içerisindeki aldehit ve asitler de bu miktarda artmaktadır.

5621 sayılı kanunun 6 cı maddesinde koka yapraklarında kokain alkoloidi % 010 olarak sınırlandırılmış olduğu halde, Yurdumuzda imal edilen bütün koka ve kola gazozlarında kanunun yazdığı bu miktarın çok üzerinde olduğunu yukarıda izah ettiğimiz ilmi tetkik ve görüşlerin ışığı altında müşahede etmekeyiz.

5621 sayılı kanunun 6 cı maddesinde (Kullanılmasından mazarra hasıl olduğu ve «Toxicomani» yaptığı fenni surette tesbit edilen yukarıki fıkrada yazılı cisimlere benzer diğer tabiî ve sentetik maddeler Bakanlar Kurulu Kararı ile bu Tekel mevzuuna sokulabilir.) denilmekedir.

Bugün bütün dünyada ve bizde koka ve kola bitkisinden yapılan koka ve kola gazozları, içinde bulunan alkoloidlerinden dolayı içenlerde evvelâ bir alışkanlık yaratmaktadır. Sonra da bünyede biriken bu içkinin toksinleri ile kanser, kalp, damar sertliği hastalıklarına sebep olmakta ve sinir sistemine tesir ederek onu bozmaktadır.

Türkçede atalardan kalma bir söz vardır. (Kanunun kestiği parmak acımaz) derler.

5621 sayılı kanuna göre koka yapraklarında mevcut bulunan % 010 miktarındaki kokain ve milhlerin muhtevi bütün müstahzarlar imali, ithal ve ihracı Devlet Tekeli altındadır, denilmektedir. Halbuki bugün yurdumuzda 5621 sayılı kanunun 6 cı maddesinin yazdığı % o10 dan çok daha yukarıda kokain alkoloidi konsantre olarak bulunmaktadır. Ve bu konsantre imalatında bu madde % 20 nin üzerinde bulunmaktadır. Bütün koka ve kola gazozlarında da adı geçen kanunun, bu maddesinde zikreilen % 10 dan çok daha fazla bulunan bu alkoloid KOKA ve KOLA gazozların da görüldüğü gün gibi aşikârdır.

Adı geçen kanun ieregince bu konsantre fabrikası ile yurdumuzda imal edilen bütün KOKA ve KOLA gazozlarının Devlet İnhisarı altına alınması icap etmektedir.

Ali Zahit Güvengiriş

Yön : zühtü bayar

"Ateş yılları„ üstüne konuşma

Gerçekçi ve toplumcu romanccılarımızdan **Hasan İzzetin Dinamo**'nun geçenlerde «Ateş Yılları» başlığını taşıyan ve konusunu Türk Millî Kurtuluş Savaşı'ndan alan bir romanı yayımlanmıştr. Aşağda bu münasebetle romancıyla yaptığımız konuşmayı bulacaksınız.

— Sayın Dinamo, «Ateş Yılları» nı ne zaman ve nasıl yazdınız.? Öğrendiğimize göre bu romanın ilginç bir de öyküsü varmış, günışığına çıkması bakımından...

«Ateş Yılları»'nı 1929/30 yıllarında «Batan Güneşler» adıyla eski harflerle yazmıştım İkiyüz altmış sayfalık bir roman olmuştu. Konusu, en canl yanlarını ulusal kurtuluş savaşından alıyordu. Evlenmek üzre olan iki genci gönüllü sıfatıyla cepheye gitmesi; birinin şarapnelle, şok sonucu kör olması, kurulması tasarlanan yuva hayalinin yıkılıp gitmesine yol açar. Genç kız önceleri arkasında dolaşan biriyle evlenir. Bakar kör olan eski nişanlı zamanla görmeye başlar ve başka bir kızla evlenir. Günün birinde evli çiftler karşılaşırlar. Eski yangınlı aşk, ikisinde de depreşir. Her ikisi de çevre ve durumlarını unutarak, sıtmalı biraşkla yeniden sevişmeye başlarlar. Sonuç felâketlidir.

— Romanı bu biçimiyle o zamanlar yayımladınız mı?

— Romanı bu haliyle şimdiki Ulus'un ağababası olan o zamanki Hakimiyeti Millîye gazetesinin başyazarı **Hikmet Şevki** beye gönderdim. Bu sırada ben Sıvas Erkek Öğretmen Okulu'nun dördüncü sınıf öğrencisiydim. Talihsizliğe bakın, tam i sırada **Hikmet Şevki** beyi vurup, öldürdüler. Gazetede tefrika edilmek üzere gönderdiğim roman yitiklere karıştı. Arattım tarattım, bir ürlü bulduramadım. 1930 yılında yiten romanım 1944 yılında İzmitte eski Hakımiyei Milliye muhabirlerinden birinin imzası ile yayımlandı. Bunu gazeelere verilen ilânlardan öğrendim.

— Romanı ikinci kez tamamen yeniden mi yazdınız? Eski müsveddelerden elinizde kalan parçalar olmadı mı hiç?

— Romanımın başına gelen ve beni çok üzen bu olaylardan sonra ikinci kez Bandırma'da asker bulunduğum 1948 yılında yeniden yazmıya başladım. Romana, yaşıma, başıma ve değişmekte olan dünya görüşüme göre daha zengin içlemli malzemeler koymıya giriştim. Eski kahramanlar yine genç olmakla birlikte daha bilinçli ve romantizmden daha arınmış olarak meydana çıktılar. Genç kahraman ve çerçevesi, Ulusal Kurtuluş savaşının içine girince, pek büyük bir sempati beslediğim bu kutsal savaş üstüne yeteri kadar derinleşmemiş olduğumu anladım. Yamyassı ve eksik bir tarih bilgisi, Ulusal Kurtuluş savaşını soysuzlaştırmış, kökenlerinden, kaynaklarından uzaklaştırmış, gençliğın ilgi duyamıyacağı yavan kişileri pöhpöhleyerek bir kahramanlar kültü kesesine indirmişti. İşte o günden beri bu kutsal savaşın kaynaklarına inmek isteği başlıca düşüncelerimden biri olmuştur.

1948'de ikinci kez yazılan romana «Vatan ve Aşk» dedim. Osıralarda Cumhuriyet gazetesinde aynı adla basit bir roman tercümesi tefrika edildiğinden kalabalık sayfalı romanımın adını tekrar değiştirerek «Vatan Şarkısı» yaptım. Bu dönemde yedi yıl süren askerlikten kurtulmuş, İstanbul'a dönmüşüm. Son düzeltmeleri de yaptıktan sonra romanı **Ahmet Emin'in Vatan gazetesinde çalışan bizim İhsan Ada**'ya götürdüm. O da gazete sahibinin ancak kısa romanları tefrika ettirdiğini söyliyerek romanımı geri çevirdi. Bu sıralarda ünlü ve belalı 6/7 Eylül kasırgası koptu. İstanbul'un en güzel yerleri yakılıp, yıkılarak tahrip edildi. Elli iki yazar, doktor, aydın ve işçi arkadaşla, şehri o uğursuz gecede yaktırıp yıktırma suçuyla tutuklanarak Harbiye zindanlarına atıldım. Ne olduysa oldu, bizim «Vatan Şarkısı»yla birlikte bir yığın telif ve tercüme yazımda 6/7 Eylül kasırgasının sayfaları arasında yitiklere karıştı. Elimde bu romandan bir kaç müsvedde parçası kalmıştı. Bunları yine derleyip, toparladım ve üçüncü kez olarak içimde mutlaka güneşe çıkma kompleksi yaratan bu romanı bir kez daha yazdım. Bu kez adına «Ateş Yılları» dedim.

— Romanı bu kez yazışınızda içlem ve biçim yönlerinden ne gibi değişiklikler yaptınız?

— Bu kez muhteva bakımından romanım daha da olgunlaşmıştı. Biçimce fazla bir değişiklik yapmadım. Yalnız eskiye oranla biraz daha «zemine ve zamana» uygun, biraz daha bilinçliydi doğal olarak. Romanın bu son şeklinde Ulusal kurtuluş savaşına karışan kahramanlar artık neye karşı ve kimin adına savaştıklarını, emperyalizm afetinin bilimcine ermişlerdir. Merzifon'daki Amerikan kolejinin çevresinde örgütlenen korkunç Pontos belasının tam göbeğinde boy veren kahramanlar, ipleri dışardan çekilen ölüm ve işkence makinasının çarklarından kendilerini kurtarıp yurdu da bunlardan temizlemenin büyük savaşına biliçle katılırlar. 26 Ağustos büyük saldırısıda paylarına düşen bir kaç kurşunu atabilmek için bir raslantı ile ele geçirdikleri pek çok altını ve sevgililerini geride bırakarak cepheye koşarlar. Romanın bitimini bir «mutlu - son»'a bağlamak istedim. 30 Ağustos zaferinden sonra kahramanlarımız yurt adına görevlerini yapmanın mutluluğuyla evlerine dönerler.

İşte «Ateş Yılları» adlı romanım böylece otuz dokuz yıllık bir gecikmeyle gün ışığına çıkmış oluyor. Şu sıralarda üstünde çalışmakta olduğum «Savaş ve Açlar» romanımı da üçüncü kez olarak yazmaktayım. Bu roman da iki tutuklama sırasında, iki kez polisin şerrine uğradı. O da kırk- yıla yaklaşık bir süre sonra -yine bir kazaya uğramazsa eğer- önümüzdeki aylarda yayımlanacak

Metin Demirtaş

1

Dar geçit

Aşamadığım bir küçük engeldi
(Aç kalırsa evde çoluk-çocuk)
Bastırdım bu yüzden
Nice güzel duyguları
Kabaran isyanları
Ve ne çok öldürdüm içimde
Başkaldıran o insanı
Şu ekmek var ya, şu nar kırmızısı
Köydeki anamın tırnak sızısı
Bir sebepte belki ondandı
Bekledim gün gelir
Var her bir şeyin zamanı

2

Gün olan

Katlanmak zor bu insanlara
Bu özgürlüğü bilmeyen
Açan çiçeğin, uçan kuşun düşmanı
Beton kafalı insanlara
Güneşte bir yer hakkı için
Çocuklar hatırı için

Belki bu denli zor değildir
Orda, duvarlar ardında
Sürgülü kapılarda olmak
Sittin sene bir karanlığı
Sürgün yaşamaktan

Çekoslovakya'nın silâhı

son sayfada:

(Baştarafı 8. sahifede)

tiyle bol keseden geçinmeyi hazır yemiye çevirmiş, ültelik kendilerini halk sürülerini «min tarafillâh» gütmiye «MEMUR» edilmiş sayan Kapıkulları ol saltanatın sarsılmasından tedirgin olmamazlık edememişlerdir.

Bu zümre tedirginliği, bütün aydın projektörlerini hep Çekoslovakyadaki **Sosyalizm aksaklıkları üzerinde dolaştırmıya** kapı açmıştır. 1948 ile 1961 arasında sanayi üretimi % 405, prodüktivite (üretkenlik) % 284, İşçi ücretleri % 1448 artmış. Aydın için bu, olabilir. Bir ailenin ortalama masrafı 100 sayılırsa, 1961 yılı, bunun % 41,9'u yiyecek, içeceklere, % II'i giysi ve ayakkabılara, % 4,9'u möblelere, % 1,4 ü kiraya gidiyor. Evet, 1000 lira kazanan aile (Türkiyede 500 liradan aşağı kira ödemez) **Çekoslovakya'da** 14 lira ev kirası öder. Isıtma, aydınlatma ve ilh. ile **bütün barınma masrafı 1000 lirada 18 liradır. Aydın onu gereği yibi önemsemez.**

Bir ailenin ortalama tüketimi ayni Çekoslivakya'da şöyledir:

	1936 Kapitalizmde	1960 Sosyalizmde
Et (kilo)	34	57,3
Buğday, un (Kilo)	62,6	85,5
Yağlar (Kilo)	14,1	20,4
Şeker (Kilo)	23,2	38.3
Sebze (Kilo)	65,5	79.7
Yumurta (Tane)	138	180
Ayakkabı (çift)	2,4	4,45

Parlak aydın o semte aldırmıyabilir. Ülkede 5 yıl geçmeden (1948 - 1955) Sosyalist sektör % 60,4 ten % 91,,4'e Kamuyu besleme ticareti (lokantalar, kantinler) de % 98,7 ye, üretim ulaştırımında, teknik araç servislerinde, tarım ürünlerini satın **alma servisi** ile başka maddi üretimlerde % 100 oranına çıkmıştır. Bu ne demektir? Yığınla aracı burjuva ve küçük burjuvaların vurgun olanakları tıkanmış demektir. El oğlu, emekçinin evine giren yağa, ete bakmaz. Aracı - vurguncunun hazır yemehüriyetinin daraldığını görür.

Sosyalizm'n, **çabuk boy almadan** ileri gelen çocuk rahatsızlıkları gibi, **büyüme crızalarına ve dengesizliklerine Dünyanın büyük deri değiştirme krizleri de özel katkılar yapmıştır ve yapıyor.** Krizlerin başında Emperyalist dengesizliklerin ölüm ufunetlerini boşalttığı Vietnam trajedisi gelir. Vietnam Kurtuluş Savaşlarının Amerikan saldırganlarına karşı kullandıkları savaş araçlarından çoğu Çekoslovak malıdır. Bu durum Emperyalizmin neden o denli **«Çekoslovakyayı düşünür»** olduğunu gösterir, öte yandan, Çekoslovakya içindeki hoşnutsuzlukların dar anlamıyla günlük çıkar bahanelerine dayandığını izah eder. «Çekoslovakyanın ne işi var Vietnamda?» der, eloğlu.

İnsanlık için biricik KESİN CEPHE nin Sosyalizm - Emperyalizm cephesi olduğu unutuldu mu, bir ulusun hoşnutsuzluğu, kolayca dar bencilliğe, oradan da Emperyalizmin dümen suyuna yönetilebilir. O zaman, Devrim dalgalanışlarıyla çalkanmış halk hoşnutsuzluğunun tenceresi yuvarlanır, parlak Çekoslovak aydın ve politikacılarının somurtkan kapağını bulur.

Çek burjuva aydınlarının bir de şovinizm tükenmezi var. Sırbiya'dan Ukrayna ve Ural ötelerine dek uzanan İslâv dünyasına, bizim «Panturanizm» e çalan Çek üstünlüğü duyggusu, her Çek Aydın ve politikacısının gönlüne sinmiş bir arslan gibi yatar. Birinci Emperyalist Evren Savaşı sonunda, Sovyet İhtilâli **henüz kazma kürekle dövüşürken, Emperyalizmin tepeden tırnağa** silâhlandırdığı bir kaç Çek tümeni, Ksenofon'un Anabasis'te anlattığı grek aylıklı askerleri gibi, koca Rusyanın altından girip üstünden çıkmışlardı... Ne demek Moskof komünizmi? İslâv ırkının en üstün kültürlü ulusu olan Çekler, en üstün sosyalizmi niçin yaratmasın?

Şu bizim Bâbıâli aydınlarına bir geçit resmi yaptıralım. İçlerinde Çek kültürlüleri çapında bıçağı hakkına Evren ünü yapmış kaç tane bulabilirsiniz? Öyleyken, 40 yıllık Kemalist lâik Cümhuriyetimizi, o bir avuç Kapıkulu artığı Aydın - Politikacı, beş on yılda «ABDULHAMİT HAN» hayranı edivermediler mi? «Hürriyeti», çalışan yığınların ölüm kalım savaşından ve «BİRİCİK DÜNYA» probleminden soyutlaştırdık mı, ondan en çok yararlananlar, bu alanda en sınangılı olan eski Sosyal sınıflarla kalıntıları olacaktır.

HAZIR MEZARIN BAYAT ÖLÜLERİ

Sosyalizm kadar temelleri geniş ve sağlam bir Sosyal yapının Üstyapı doruklarında geçirilen sarsıntı: bir çok olumlu, bir de çok olumsuz denilebilecek, büsbütün Çekoslovakya'ya özgü iki Aydın - Politikacı zümreler nedenin zıtlığından kaynak almıştır.

ARTI NEDEN. — Çek aydın ve kültürlüleri çok üstün kaliteli örnekler yetiştirir. Çek yazarı ve düşünürü ve politikacısı: vatanını sevdiği kadar, kültür üstünlüğünü de sever. Bir Amerikan, bir İngiliz yahut Fransız, Alman kültürlüsünden değerce santim eksik olmadığını bilir. Bu bilincin en büyük reklamını yapan ise, Batı Emperyalizmidir. Çek eserleri, en güzel baskılarla yayınlanıp yazarlarına birer küçük masal hazinesi, ve küçük **bir ülke sınırlarından bin kat geniş yaygınlıkta ün saltanatı sağlar. «Yabancı dostların»** Türkiye yazarları için bile esirgemedikleri **bu edebiyat sürümü, sahici değer Çek kültürlüsüne ne rüyâlar** gördürmez,

Bu olumluluğun «aşırılığı» Çekoslovakyada haddini aştığı ölçüde saçmalığa dek varmaktan geri kalamazdı. Çünkü Çekoslovakya Emperyalizmden doğruca Sosyalizme geçen sıkıntılı bir berzaha girmişti. Sıkıntıların ağır yükünü emekçi yığınları taşıyordu. Orantılı olarak İMTİYAZLI denebilecek şartlarda yaşıyan Aydınlarla Politikacılara yakışacak tutum ne olabilirdi? millete dar geçitin bilincini aşılayacak ülkücülüğü sunmak. Geleceğe yaratan şartların ağırlığına ülkücülükten başkasıyla uyulamazdı.

Ülkücülük, kör hoşnutsuzlukları şımartmak veya sömürmekle değil, ana bilincin pusulasını şaşırtmamakla görevini yerine getirebilir. Kaç ünlü Çekoslovak yazarı, yahut politikacısı: kaç fabrıkada, kaç işçiyle kaynaşıp, hergün bir kaç saat olsun çalışıp, gece sıkışık amele lojmanında yattı? Beden sağlığını kazanmak için olsun, kaç köyde, hangi köylülerle Kastro gibi tırpana sarılıp harmanda, izbede uyudu? Geri küçük ülkede insancıl ülkücülük somutlaşmalıdır. Çalışan yığınlara öyle davranışlar, kan terini ve gözyaşını sildirtip güven getirtir. Yapılacak sürüyle yanlışlar ve ukalâlıklar böyle önlenir. Araya karışacak su uyur, düşman uyumazların zehirleri böyle etkisiz kırakılır.

Çekoslovakyanın ünlü ve devrimci edebiyatçı ve politikacılarının çabalarına, Batıda çok basılan eserlerinde tanık oluyoruz. Hemen hepsi, cezaevlerinde geçirilmiş acıları (tıpkı bizimkiler gibi) sulandırıp satmakla geçiniyorlar. Anladık. Cezaevleri Toplumun idrarına benzer. Orada çekilenlerle dışarıda yapılanlar arasında paraleller kurulabilir. Öyle geliyor ki, Çekoslovak Kültürlüleri, 13,5 milyon insanın yaşantısını yankılamakla, olumluluklarını dev aynasında görmeği birbirine karıştırdılar. **İnssanı yerinden oynatacak nüktelerle,** dokunaklı **sataşmalarla, kendi dükkâncıklarının** imalâtlarına **bol** müşteri **aramaktan kurtulamadılar.** Derde devâ bulmak için millele birlikte adsızca savaşmayı, gerekirse yok olarak varolmayı pek göze alamadılar.

ESKİ NEDEN — Çekoslovak kültürlerinin kolay yolu tutmalarında, Çekoslovakya'nın kolay yoldan hazır sosyalizme girmesinin rolü oldu. Kızıl Ordu, **Alman Emperyalizminin belini** kırar kırmaz, Çek yazarları ve Politikacıları, **armut piş, ağzıma** düş sosyalisti kesildiler. Bundan daha büyük tâlihsizlikler de oldu. İthal mal Sosyalizm, Sürgünde hazırlanmış, hazır elbise gibi hazır kadrolara teslim edildi.

Bir devrimci harekete katılanlardan memleket dışına kaçanlar, mutlaka her zaman en ülkücü, en devrimci olanlar değildir. Çoğunlukla işlerin bunun tersi olduğu görülmüştür. Osmanlı «Hürriyet kahramanları»nın çoğu, **Abdülhamit hafiyesi** çıkmadılar mı? Lenin, Rusya dışına kaçtığ için değil, tam tersine, kendi ülkesinde yarattığı pratiğinden ve teorisinden güç aldığı için Lenin oldu. Mao'nun belki de en güçlü yanı, Çin toprağı dışına fırlamamış olmasından geldi.

Çekoslovakya'nın (ve Sovyetlerin) en acı tâlihsizlikleri, Novotny gibi hazır ayakkabı liderlerden başka, Sosyalizmin başına geçirecek adam bulamayışlarında toplandı. Bu ayakkabı, Çekoslovak milletinin ayağını vurmakta ve en sonu CİA nasırları çıkartmakta gecikmedi. Bunun ayrıntılarına girmiyelim.

Eski Cümhhurbaşkanı Novotny'nin «sağ kolu» general Sejna idi. Stalin'in burnuna Beria girer de, Novotni sağlam bırakılır mı? Sejnaların sırtlarında yumurta küfesi yoktur. Maskelerinin **düşeceğini sezdiler mi,** «HÜRİYETİ SEÇ» erler: Emperyalizmin casus ağları içine dönerler. Sejna da efendisi (yahut oyuncağı) Novotny kendisini koruyamaz duruma düşünce Amerikaya sığındı. Şimdi Çekoslovak milletinin (ve bütün Sosyalist Devletlerin) bir çok sırları dışarıdan ısmarlama Lider Novotny'ler sayesinde CİA nın (Amerikan casus teşkilâtının) elindedir.

Patlamaz mı Çekoslovak silâhı?

Hangi dünya içinde? 1 — Büyük modern millete oranla kadim Kent (Site) veya Derebeğilik ne ise, bugün insanlığa oranla MİLLETLER o. Bağımsızlık Sırat Köprüsü... 2 — Emperyalizm **kendi liderini (Roosevelt gibi yaşlıysa beyin damarını «fenni şekilde»,** Kennedy'ler gibi gençse beynini kurşunla) dağıtarak öldürüyor. Maksadı, ölümlerden ölüm beğendirir gibi: Nixon ile Humphrey'den birini başa geçirip Dünyyayı hegemonyası altına sokmak.

Baş tarafı, 8. Sayfada

Çekoslovakya'nın Silâhı

Dr. Hikmet KIVILCIMLI

(Geçen Sayıdan Devam)

D. SOSYALİZMİN NİMETLERİ

Ekonomi yapısı gibi, politika yapısı da böylesine basit, sağlam temellere oturmuş bir ülkede alınan ve halkın günlük yaşantısını, herzamanki alın yazısını ilgilendiren ekonomik ve sosyal sonuçlar nasıl oldu?

Kapitalist Çekoslovakya'da 1933 yılı 320 bin işsiz vardı. 1964 yılı bir tek işsiz kalmadı.

İtibarî ücretler 1948 yılı 625 koron iken, 1961 yılı 1467 korona çıktı. Gerçek ücret ortalama % 50 arttı. Aylık ücret farkları işçiler için 8 basamak oldu. Birinci basamak 350-375 koron, sekizinci basamak 800-880 koron aldı. Teknisyen ve mühendisler: Birinci basamakta: 750-890 ve 17 'nci basamakta 3600-4800 koron, idare memurları: 1'inci basamakta 550-630, ve 18'nci basamakta 2550-3350 koron alıyor. Demek, emeğine göre gelir var.

Ücretler dışında, teknisyenlere % 10,6, işçilere % 10-25 prim verilebilir. Ondan ayrı olarak: Çalışma şartlarını düzeltme, işyeri sağlığı, katma iş, ekip başı işi, gece işi, çalışılmamış saatler için ücretler % 7,9 oranında artar.

Anaya: Doğumdan önce 4 hafta, sonra 14 hafta, 5 yıl çalışmış işçiye 3 hafta, 15 yıl çalışmışa 4 hafta, madende, yer altında, röntgen gibi işlerde çalışanlara 5 hafta yıllık ücretli izin verilir.

Çekoslovakya'da tarım da sosyalizme girdi. Rakamlar şöyle:

Ekilen yerlerin:	1953 yılı	1960 yılı
Özel sektöre düşeni	% 55,3	% 12
Kooperatiflere düşeni	% 30,8	% 65,5
Devlet çiftlikleri	% 13,9	% 22,5

Demek 1953 yılı SOSYALİST kesim % 44,7 iken 1960 yılı % 88,0 oranına yükselmiştir.

Kooperatif üyesi işçi değildir. İşler, toprağına ve şartlarına göre 7 kategoride normalleştirilmiş birimlere ayrılmıştır. 1'inci kategoriye 0,50 birim, 7'nci kategoriye (makinist, uzman) 2 birim üzerinden pay verilir. İş birimi 1955 yılı 8 koron iken, 1961 yılı 16,2 korona çıkmıştır.

Sosyalist toplumun bir ayırdı daha: İşçı ücretleri ve Kooperatifçi payları (aynî yanında nakdî birim payları) yükselirken, kapitalizmde yapıldığı gibi eşya fiyatları da yükseltilmez, Tersine 1953'ten 1959'a dek 6 yılda, 5 övün (tutarı 17,5 milyar koron tutan) sürekli fiyat indirimleri yapılmıştır.

Alım gücü bakımından 2 koron 1 Türk lirası sayılabilir. Türk parasıyla 6 yılda Çekoslovakya'da ucuzlamalar şöyler olur: 1 kilo ekmek 140 tan 130 kuruşa, pirinç 1400 den 250 kuruşa, şeker 700 den 450 kuruşa, pabuç 100 liradan 83 liraya, dikiş makinesi 1150 liradan 725 liraya inmiştir.

Ya vergiler? Memleket bütçesinin milyar koron olarak masrafları şudur:

	1955 yılı	1962 yılı
Ekonomiye yatırım	43,8	64,7 milyar
Kültüre yatırım	28,2	44,8 milyar
Savunmaya yatırım	10,4	10,8 milyar
İdare masrafları	3,4	2,7 milyar

Masrafı artmayıp eksilen tek alan: Devlet ve idare işleridir.

Vergiler, hemen hemen halkın sırtından kaldırılmış gibidir. 1962 yılı Sosyalist kesirden (yâni halk dışından) 107 milyar alınan vergi, resim ve mükellefiyetlere karşılık ahaliden 12 milyar toplanmıştır.

Çalışma süresi haftada 46 saattir. Güç işlerde, 16 yaşından küçüklerde haftada 36 saati geçemez. Her hafta 32 saat dinlenme, yılda 7 gün tatildir.

E. SOSYALİZMİN KÜLFETLERİ

Sosyalist devrim yalnız nimetlerle değil, külfetlerle de doludur. Dünya ölçüsünde bir ayarlama yapılmadıkça, her tek ülkede Sosyalizmi kurmak büyük çalışan yığınlardan olağanüstü fedakârlıklar, hattâ kahramanlıklar bekler. Sosyalizme giren insan yığınları geçmişin kötü kalıntılarını lâfla atamaz. Sosyal değişikliğin gerçekliği ve derinliği ölçüsünde, sosyalizmi kurma güçlükleri büyük olur.

Güçlüklerin en büyükıeri Kapitalizmin insanlar ve bölgeler arasında azıttırdığı dengesizliklerdir. Kapitalizm, şehirle köyü birbirine düşman etmiştir. Kapitalıst toplum, «BÖL ve GÜT» parolasıyla, her ülkedeki insan topluluklarını, bölük pörçük birbirlerine düşman etmiştir. Ayrıca, kapitalizmde her şey gibi gelişme de, yalnız ve ancak KAR manivelasıyle düzenlenir. Gazoz fabrikası aşırı kâr getirirken, ağır sanayi gibi kâra geçmesi yıllar bekliyen, hele yabancı tekellerin çıkarına aykırı düştüğü için yerli bezirgânlarca baltalanan alana yatırım yapmak «MİLLİ MENFAATLERE UYGUN» bulunmayıverir. Sosyalizmde plân öncelikleri vardır. Sırat köprüsüne benzer.

Çekoslovakya'da bu ve benzeri bir sürü dengesizlikler kaçınılmazdı.

Bir yol Sosyal Devrim, çalışan yığınları hallaç pamuğu gibi atmış, yeni yeni harmanlar yapmıştır. 1948 yılı, bütün ekonomi dallarında 5,5 milyon kişi çalışırken, 1961 yılı 6,1 milyon kişi çalışmıştır. Endüstride aynı yıllar çalışanların saysı 1,6 milyondan 2,3 milyona çıkar tarımda ise, tersine sayı 2,3 milyondan 1,4 milyona iner. Bu sayılı bir altüstlüktür.

Tarımda eskiden yerlerin karakteri daha az derin altüstlüğe uğramamıştır. 1955 ile 1961 yılları arasında Fert (özel) işletmeleri 4,1 den 0,5 a (Sekizde birinden daha azına) düşmüş, Sosyalist işletmeleri 3,1 dan 6,4 e iki katından aşırı artmıştır. 6 yılda Tek başına ilkel ve dağınık üretim yapanlar % 57 oranından % 7 oranına eksilmiştir. Eksilirken, yığınla insan gelenekcil sürüyle alışkanlıklarından edilmişlerdir. Bunun yaratacağı iyi kötü tepkiler, Toplumda bilinçsizlikler ölüsünde hoşnutsuzçluklar biçimine girmez de ne yapar?

Bizde en basit Kemalist Devrimlein bugünedek halk içinde ne derin hoşnutsuzluklar biçiminde sömürüle durduğunu göz önüne getirelim. «Şapka inkılâbı»: isyanlar çıkarmış ve darağaçlarıyla desteklenmişti. Sömürücüler, Kemalizmin: Türkiyeyi Kapitülasyoncu Komprador burjuvaziden temizlemesini, kendi öz çıkarlarına yaradığı zaman bile Allaha, Dine karşı işlem gibi göstermenin yolunu buldular. Ve hâlâ Türkiyenin çektikleri o hoşnutsuzlukların sinsice kışkırtılmasından ileri gelmektedir.

F. Köy - Şehir, ÜRETİM — TÜKETİM Çelişkileri

Sosyalizm kuruluşunu bir an önce gerçekleştirme çabası, ister istemez: 1 — Köyle Şehir arasındaki dengesizlikleri, 2 — Sanayi kolları arasındaki dengesizlikleri İNSANLARIN DEĞERLENDİRME gücüne ısmarladı. O dengesizlikleri dengelemek, güdücü durumdaki örgütlerin ve kişilerin bilgi, deneme, enerji, karakter DENGELİLİKLERİne düştü. Dengeliyecek insanların bütün objektif ve sübjektif yeterlikleri ve yetersizlikleri ekonomik Dengesizliği azaltacak, yahut çoğalacakı. Kediye göre budu olacaktı.

Çekoslavakyada hangi kerteye dek haklı veya haksız olduğu ancak yerinde değerlendirebilecek dengesizliklerden küçük bir iki örnek alalım:

1 — ŞEHİR—KÖY GELİŞİM DENGESİZLİĞİ: Sosyalist kuruluş sanayii Savaş öncesi 1937 yılı 90 endeksli ise, 1961 yılı 405 endeksine çıktı. Aynı ndeksler Tarım alanında % 100 den % 103 e çıktı. Bu resmi rakamlara göre sanayileşme ve 4 katından çok fazla yükselirken, Tarım yerinde saymış demektir. Nüfus çoğalışının çabukluğu gözönüne getirilirse, Tarım ekonomisi gerilemiş bile sayılabilir. Bereket, genel sanayileşme ve bilimcil çalışna gidişi Çekoslavak Tarımını verim bakımından kurtarmıştır: 1937 yılı hektar başına ürün verimi % 17 iken, 1961 yılı % 26 ya çıkmıştır.

Buna rağmen, Köyle Şehir arasındaki uçurumu doldurmak demek olan Sosyalist devrim bakımından gözönünde tutulmamasına imkân bulunmıyan yukarıkı gidiş, haklı nedenlerle de olsa, henüz amaca ulaşılmaktan ne denli uzak kalındığını az çok gösterebilir. Bu durumu sömürmek isteyecek bütün eski Kapitalist Toplum sınıf ve zümrelerinin el altından, yahut açıkça «suret'i haktan görünerek» ne demagojilere başvurabilecekleri ve bunda ne kerteye dek başarı kazanacakları biz türkler için kendiliğinden anlaşılacak şeydir. Kemalizme karşı geriçiliğimizin «BAŞARI» ları ortadadır.

2 — SANAYİ KOLLARI ARASINDAKİ DENGESİZLİK: 1953 ile 1960 yılları arasında sanayiin topuna birden yapılan Çekoslavakya yatırımı % 200 oranındadır. Bu yatırımn üretim dallarına göre değişen orantılar şöyledir: «YAPI» işlerine % 300, lojman (barnım) alanına yatırım % 70.

Bütün Çekoslavakyanın aynı yıllarda üretim araçlarına yatırım % 58,1 den % 59,8 e çıkarken, tüketim araçlarına yapılan yatırım % 41,9 dan % 40,2 ye iner. Besi endüstrisi % 21,7 den % 16,4 e düşer. Çelik endüstrisi % 6,4 ten %7,8 e düşer.

Savaş öncesine orantıyla Çekoslavakyada üretim endeksi % 473, tüketim endeksi % 333 artmış bulunur.

Yalnız Sanayile Ziraat, Sanayi içnde şu kolla öteki kol, tüm ekonomide Üretim ile Tüketim arasında, dünyanın en haklı nedenleri ile de olsa göze çarpan büyük küçük her dengesizlik, o ekonomi alanlarıyla ilgili insan yığınları içinde olmadık tepkilere yol açmamazlık edemezdi. Bu durumu sömürmek isteyecek bütün eski Kapitalist Toplum sınıf ve zümrelerinin el altından, yahut açıkça «suret'i halktan görünerek» ne demagojiler icat edebileceklerini tahmin etmek için kerametler tekrarlamıya yer yoktur.

G. Çoğunluk — Azınlık çelişkileri

Yukarıda kısaca değdiğimiz durumlar dışında, Çekoslavakyanın bir de insan gereçleri bakımından çelişki ve çatışkıları gelir, hepsinin üstüne tüy diken Tarih, bir gün Kapitalizmin sahneye çıkarak kadim aşiretlerden ve ümmetlerden apayrı bir sıra «MİLLETLER» biçeceğini düşünüp ona göre, insanları hep bir makastan çıkarmayı başaramamıştır. Her ülkede Millet bütünü içinde bir türlü eritilememiş, bâzan tersine, kapitalist şovinizm azıttıkça büsbüün birbirine yan bakar edilmiş bir çok mahalli topluluklar ve azınlıklar vardır.

Çekoslavakyanın İkinci Emperyalist Evren Savaşı başlarında uğradığı Nazi saldırısı, o aznlklar bahanesi altnda sebeplendi. Eski Cermen derebeğilikleri, bilerek bilmiyerek. Çekoslavakyanın İslâvlarını Doğudaki İslâvlardan ayırmak içinmiş gibi, Doğu Çek sınırlarına Südetler adlı alman ırkından bir sivri kama sokmuşlardır. Bu bir avuç Alman azınlığı Alman Emperyalizminin bütün çekoslavakyayı yıllarca süre kan ve ateş boğması için vesile yapıldı

Ayrıca Çekoslavakyanın tüm 140 bin kilometre karelik Topraklarının 49 bin kilometre karesi SLOVAKYA adlı başka (Bohemya ve Miravyalılardan ayrı) bir insan-islâv topluluğunun oturduğu yerdir. Slovaklar, Türkiyenin «Şark vilâyetleri»ni andıran bir yaşantı içinde Çeklerden ayırtlı bulunurlar.

Tarihe karışan Antika Avusturya-Macaristan İmparatorluğunda, Slovakya Macar derebeğilerinin toprakbentliği altına sömürülürdü. 1918 den 1938 yılına dek kurulmuş Çekoslavakya Cumhuriyeti kapitalistti, Batılı Emperyalist «Mütefiklerinin» telkini ile Çek burjuvazisi, şoven çıkarları uğruna, Slovak halkının antika derebeğilerin sömürüsünden kurtarmakmakta yararlık gördü. Slovak dünyası, Çekoslavakyanın «MAHRUMİYET BÖLGESİ» durumundan çıkarılmadı.

Bugünkü Türkiye gibi, Kapitalist çağın Slovakyası da, 1919 dan 1938 yılına dek, yalnız anlaşma yoluyla yabancı ülkelere, kendi besliyemediği ve iş bulamadığı çocuklarını «İHRAÇ» etmeklen ve Uluslararası finans: - kapitale ucuz köle işeli gibi satmaktan sıkılmadı. 9 yılda 225. 853 Slova kınsanı resmen kendi yurtlarından dışarıya göçmek zorundan kurtulamadı. Bu akımın üstüne, 1938 - 1945 Alman işgali boyunca, naziliğin insanları birbirine düşürüp soyma zehri, Slovaklarla, Çeklerin arasını bozmakta rekorlar kırdı.

Bütün o nedenlerle, Sosyalizme girildikten sonra dahi, bugün Slovakya insanları, Çek Topltmundan 50 ile 80 yıl arasında geri kalmış durumdadırlar. Bunu belirten endeks, Tarım nüfusunun tüm nüfusa orantıları şöyledir:

	Slovakyada	Bohemua - Moravyada
1890	% 69'3	% 43,1
1930	% 56,8	% 25,6

Bu rakamlara göre, 40 yıl önce tüm nüfus içinde Tarım nüfusunun oranı Çeklerde Slovaklardakinin 3 te 2 si iken, 40 yıl sonra yarısına düşmüştür. Slovak köylüsü çeklerdeki köylüden % 26,2 fazla iken, 40 yıl sonra % 31,2 fazla olmuştur. Çekler ilerlerken, Slovaklar biraz daha **orantıca** gerilemişlerdir. (Pavel Turgan, Viktor Pavlanda: **Developement èconomique de la Slovaquie**, etc. 1963, Bratislava)

Bu nedenlerle Slovakya'nın yatırımları 1953 - 1960 arası sanayide % 36 dan % 33,5 a, ulaştırmada % 19 dan % 9,7 ye, lojmanlarda % 24 ten % 19 a düştü...

Bütün o Tarih derinliklerinden gelen ve Sosyalizmin bir türlü yokedemediği dengesizlikler, daha önceki genel Köy Şehir, Sanayi dalları dengesizliklerine katılınca Çekoslovakya içinde ayrı bir Slovakya problemi kılığında biçimlenmekten geri kalmadı. DUBÇEK, bu problemin Slovakya'dan Çekoslovakya'ya doğru gittikçe yükselen kişileşmesidir. Yâni, Dubçek adlı kişinin Slovak politikasından, Çekoslovakya politikasının başına geçişi bir tesadüf değildir.

H. «Saray İhtilali» ve Bocace'nin hikâyesi

O zaman karşımıza 1967 Martından 1968 Ağustosunun 20 inci günü sabah saat 23,20 sine dek, başlıca 4 raundluk heyecanlı bir Politika maçı çıkıyor. Maça uzaktan bakınca çok sıfatlar yakıştırıldı. Bir yol Çekoslovak olayı bir İÇ SAVAŞ (SİVİL SAVAŞ) olmadı: hemen hemen bir tek slovak işçisi çek köylüsü, Çekoslovakyanın halkından bir tek kişi karışmadı. Emperyalist «Hür Basın» öyle şeyler görmek ve göstermek için çok alınteri ve çok timsah gözyaşları döktü. Öyle bir şey olmadı. Erkekli kızlı heyecanlı gençler, çağlarından beklenilen içtenlik ve coşkunlukla, göğüslerini, bağırlarını açıp, silâhlı Sovyet askerlerine yumruk ve tükürük ve söylev savurdular. Karşılık görmediler.

Olay bir Yabancı Saldırgan Ordunun işgali mi idi? Bir kaç hafta önce çekilip gitmiş olan Varşova Paktı askerleri Çek sınırlarında manevra yaptıkları yere dönerlerken ülkenn İktidarda olan Politikacıları, milletle bütün bağlarının kopmuş olduğunu: bir yerden telefon dahi edemediklerini gördüler. Ve **Resmi** Devlet büyükleri **«Gizli Radyo»** kullanmak gibi bir paradoksla, Millete «Aman, sakın, şeytana uyup, zor kullanmamalarını» öğütlediler.

Bu ne demekti? Çekoslovakyada sanki bir «SARAY İHTİLÂLİ» oluvermişti. Saray ihtilâli bile değil: çünkü hemen öğrenilmişti ki, İktidarda olanlar yerlerinde bırakılmışlar, anlaşmaya oturmuşlardı. Neden? Çünkü, geniş Çekoslovakya yığınları, kurulu Ekonomik ve Sosyal düzenin, ayrıntılardaki aksaklıklarına rağmen değişmesi yönünde bir eğilim göstermiyordu. Sosyal Düzen olduğu gibi dokunulmaz kalacaktı. Tepedeki insanlar da, aralarında nasıl isterlerse öylece kendi kozlarını kendileri paylaşmışlardı. Tarihte, geniş köylü yığınlar zaman zaman Fatihlere böyle: gelene beyim, gidene paşam demişlerdi. Ne gelen, ne giden yeni bir sosyal düzen getirmeyince: gelen gideni aratmasın yeterdi!

Çekoslovakyanın tepesind gidenlerle, gelenler kimlerdi? Genellikle AYDINLAR, özellikle POLİTİKACILAR diyebileceğimiz güdücü zümrelerdi. İki taraf ta SOSYALİZM üzerine yemin ediyorlardı. Kitap: Marx'ın Kapitali. Mesele **SOSYALİZM** ile onu anlayıp uygulıyacak olan ve adlarına **«SOSYALİST»** denilen insanlar arasındaki ilişkide toplanıyordu. Problem bu denli ufaltılıp üzerine bin mumluk projektörle bakıldımıydı, üzerine çok şey de söylenebilir, hiç bir şey de söylenmese, az çok anlaşılabilir.

Hiç unutulmaması gereken bir Diyalektik vardır: Tarihcil maddeci Sosyalizm yanılmazdır; ama onu uygulıyanlar her zaman boylarınca, çaplarınca yanılırlar Hele bir yol da «YANILMAZ PAPA HAZRETLERİ» durumuna çıkmıya (daha doğrusu düşmiye) görsünler. Artık yanılmaların en daniskaları, kolayca her renge boyanıp «MUTLAK HAKİKAT» kılığına sokulmaktan güç kurtulurlar. Allah kimseyi «RİN PAPA» yapmasın: bu tür monstrlar, ölülerin «HABİS RUHLAR»'ından çok daha tehlikeli olurlar. Çünkü ölümden beter duruma düşmüşler: her türlü düzelme umutlarını kökünden bâltalamışlardır. Ve o zavallı ilkel «HABİS RUHLAR» gibi, yalnız «BÂTIL İNANÇLI» ların kuruntularına dayanmakla kalmazlar, en ayık davranması gereken gerçek inançlıları da ayartabilirler.

Bu gibi durumlarda; yâni **SOSYALİZM** ile **SOSYALİST** kişi arasındaki ilişki konusunda tek çıkar yol, Bocaçe'nin hikâyesindeki kahramanları hatırlayıvermek olur. Parisli hıristiyan, çok sevdiği Yahudi dostu ile Ahirette de birlik olabilmek için, onu Musâ dininden İsâ dinine çağırır durur. İsrara dayanamıyan Yahudi bir gün der ki: «Mâdem Katolik Hak dindir, onu güden Papa ile Kardinalları mutlak en seçkin ve iyi insanlardır. Romaya gidip bakacağım, öyle iseler, Hıristiyan olup geleceğim.»

Hıristiyan Parisli kuşkulanmıştır. Romadakilerin ne haltlar yediklerini pek bilir. Yahudi arkadaşını o fikrinden caydırmıya çalışırsa da, dinletemez. Yahudi Romaya gider. Döner dönmez, onu sıkıntıyla karşılıyan Hıristiyana Katolikliğe girdiğini müjdeler. Rahat nefes alan Hristıyan: «Gördün mü, Boşuna zahmet ettin..» gibilerden konuşurken Yahudi, elini kaldırıp: «Dur! der. Papa ve Kardinalleri kadar dünyada aşağılık ve kötü insanları ben görmedim Hristıyanlık böylesine insanlar elinde bile batmayıp, dünyaya yayıldığına göre, anladım ki, Katoliklik Hak din imiş. Onun için Hristıyan oldum!»

Uzun yılların içli dışlı nice denemeleri, bize SOSYALİZM ile SOSYALİST Papa veya Kardinal Hazretlerini tıpkı Parisli Musâ kulu gibi değerlendirmeyi fazlasıyle öğretmiş olmalıdır. İsâ ülkü uğruna çârmıha gerilmiştir. İsâcı Papa ve Kardinallar, yaldızlı Saltanat sürmüşlerdir. Olabilir. Hrıstıyanlık gibi Sosyalizm de bütün Papalarına ve şanlı Kardinallerine rağmen I inci Emperyalist Evren savaşından sonra yeryüzünün 6 da biri, II inci Emperyalist Evren Savaşından sonra yeryüzünün 3 te biri SOSYALİST olmadı mı? Demek **HAK DOKTRİN** insanlık için Ka-

İ. «ET» mi? «HÜRRİYET» mi? ÇEK Aydını

Ancak Çekoslovakya'nın aydınlattığı olay, II nci Emperyalist Evren Savaşından beri Sosyalizme geçmiş ülkelerde uzayıp gelmiş zincirin son halkasıdır. Aynı nedenlerle olduğu için, Emperyalizmin ayni hesapları ile karşılanmıştır.

Aydınlar ve Politikacılar zümresi «acayip kertenkeledirler» Çekoslovakyada 7 yıl geçmemiş, İdare bütçesi, bizdeki gibi kat kat artacağına: 3 te I eksilmiştir. Her bürokrat aydın gibi, vak-

(Devamı 7. sayfada)

TÜRK SOLU: Haftalık Gazete • Sahibi: Şerif Tekben • Sorumlu Yazı İşler Müdürü: Bora Gözen • İdare yeri, Yazışma ve Abone Adresi: Babıâli Cad. No. 29 İstanbul, Telefon: 27 39 61 • Ankara Temsilciliği: AhmetSay, Yüksel Caddesi Bayındır Sokak No. 43/A • Dizgi tertip: Yüksel Matbaası, Baskı: Haşmet Matbaası

İstanbul Dağıtımı: Fuat Büte, Ankara Caddesi No. 34, Tel: 27 89 49 • Ankara Dağıtımı: Ankara Umum Gazete Bayileri Kooperatifi • Ege Bölgesi Dağıtımı: Orhan Özşişman, İzmir • Yıllık Abonesi: Yurt içi 20 TL., Avrupa uçak: 60 TL., Amerika uçak: 150 TL., • İlân santimi 20 TL., Yayın İlânları % 50 indirimlidir.